

ek

rendőrség nem nozta
sta valódi nevét.

et tart az igazság-

október 17. Az igaz-
ságot elintézt az
nyben értesíti, hogy
gyalásokat elhalasz-
ségét az állam viseli,
gátolják.

metése napján, a
ban istentiszteletet
patriárka celebrál,
si orosz templomban

A kormány tagjai
a diplomáciai kar-
gyűtt. Az üzletek
tartanak, a látvá-
nek. Tatarescu mi-
rádióban fogja mel-

ságot kelteni a vi-
s megzavarni a két

st. A kormánylap
hogy a történetek

ztek a francia—ju-

lyet Sándor király

ála pecsételt meg.

(Rador) A hi-

roda kommunikét

esh tanítónő utle-

Eszerint a buda-

ert volt kénytelen

ska tanítónő utle-

megegyezett a Ka-

dapesti rendőrség

patosnak. A buda-

ar Távirati Iroda

abban visszautasít-

szközöltek letartó-

ausi és Faget fal-

fogtak el. Erdékes,

ssal egyidejűleg ha-

a kilenc kilométer-

községben a parasz-

án és a követhető-

nyújtották be: ne

asági adó fejében

zkagárosok javít-

sárnap gyűlést tart-

elmondhassák fele-

tikai sérelmeiket. A

bbi községben, Fru-

ban, Mihaileniben,

ek jelentek meg és

et terjesztettek be.

vizsgálat megindult.

Katalán forradalmi

es tagjai

A köztársasági fő-

et az alkotmányos

rmány összes tag-

a köztársasági el-

entés a kormány

latkozatait tartal-

ny volt miniszter-

elnökhöz tett be-

kult a katalán ál-

asok alatt Ovidió-

ük, hogy a város

edóban több, mint

A városban forra-

Taxa postală
plătite în num.
No. 224713/929.

10. Telefon: 9-77. EIR Disztér 2., I. em.
Havonta 110, negyedé
évre 600, egészévre 1
földre: Havonta 2, n
félévre 12, egészévre 2.
detések díjazás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bánági zsi-
dóság egyetlen politikai napilapja.
Cikkjeink utányomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Dl Rámásetter Róbert

BUDAPEST

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.

— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marto
Ernő. Felelős szerkesztő Jámber
Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hát-
szegi Ernő, Strada Matei Milo 6

Ára 5 lej

Péntek, 1934. okt. 19.

5695. EV. XVII. ÉVF.
CHESVAN 9. 233. SZÁM.

Királyok, királynők, köztársasági elnökök, államférfiak kísérték utolsó útjára Sándor királyt

Félmillió ember sorfala között temették el Sándor jugoszláv királyt

**Szakadatlanul szóltak az ágyuk és zúgtak a harangok,
mialatt a nagy királyt temették. Ősei mellé örök nyugalomra
helyezték az elhunyt királyt**

Belgrád, október 18. A hajnali órákig
esett az eső s a királyi temetés alkalmára
megkétszerezett lakossága Belgrád a vi-
déli parasztküldöttségek több ezerét nem
tudta falai közé befogadni. Ezek a szabad
ég alatt töltötték az éjszakát. A székes-
egyházról a pályaudvarig vezető utvonalon
házait még az éjszaka folyamán gyászle-
pelbe vonták. Az összes uccai villany égő-
ket a főváros egész területén gyászfátyol-
al borították be. Reggel öt órakor kezdett
elállni az eső, de az időjárás továbbra is
nyirkos és hűvös maradt. Már hajnal táj-
ban felfüggesztették a kocsiforgalmat

*s hat óraker az összes harangok zu-
gása közben megkezdődött a katonai
csapatok fejlődése.*

A belgrádi helyőrség diszbeöltözött csapa-
tai elhelyezkedtek előre kijelölt helyekre,
mögöttük a vidéki garnizonok katonai
osztagai és küldöttségei, továbbá a királyi
testőrség. Mögöttük állott fel a 150. ver-
duni francia gyalogezred két százada,
majd az angol gyalogság és tengerészgyal-
ogság osztagai, a román műszaki ezred,
amelynek a király ezredtulajdonosa volt,
továbbá annak a román lovasezrednek egy
osztaga, amelynek az özvegy királyné ez-
redese. Sorra vonultak fel a kijelölt pon-
tokra a csehszlovák, görög és török kato-
nai küldöttségek, köztük orosz doni kozá-
kok is, régi cári hadseregbeli egyenruhá-
ban.

Megszólalnak az ágyuk

Reggel nyolc óraker megszólaltak a
Kalimekán összes ágyui és a katedrális-
ban kezdetét vette a gyászzsörtartás, ame-
lyet Barnabás patriárka celebrál ószerb
nyelven az összes ortodox püspökök papi
segédletével. A patriárka gyászbeszéde so-
rán méltatta az elhunyt egységesítő, vitéz
király pályáját s emlékeztetett arra, hogy
még utolsó szavaival is hazájára gondolt,
amikor elhaló hangon elrebege: „Órizzé-
tek Jugoszláviát!” E fájdalmas órákban az
általános részvét, államfők és külföldi de-
legációk jelenléte vigasztalást és erőt ad
az országot ért súlyos veszteség elviselé-
sére.

*A gyászbeszéd kezdetén mintegy száz
repülőgép, köztük franciák, angolok,
románok jelentek meg Belgrád felett
és tisztelet-köröket irtak le a székes-
egyház levegőterében.*

A székesegyház előtti téren ezután meg-
alakult a gyászenmet.

Elöl a katonai iskolák növendékei ke-
resztet és áldozati süteményt vittek, ez-
után haladt a temetés főrendezője Tomoco
tábornok, akit a vezérkar és a királyi gár-
da egy osztaga követett. Majd az összes
jugoszláv regimenter zászlóikkal, a gárda
egy gyalogos csapata, az idegen hadsere-
gek küldöttségei következnek a következő
sorrendben: a 150-ik francia gyalogezred,
repülőgép és tengerészek osztagai, az angol
tengerészek, a román hadsereg részéről a
2-ik Sándor király vadászrezd és a 9-ik
calarasi Marioara királyné tulajdonát ké-
pező ezred egy-egy osztaga, a cseh hadse-
reg képviselői a 48-ik Sándor király ezred
és köztársasági gárda különítményei, a

görög gárda és végül a jugoszláv gyalog-
osok osztagai. Ezután következnek a Ka-
ragyorgyevics-csillag viselői, majd a ki-
rály lovát vezette két gárdatiszt. 19 koszo-
ruval megrakott teherautó, körülvéve a
csehszlovák, lengyel és orosz szokolok
zászlóitól, majd államfők koszorui, ame-
lyeket a jugoszláv tengerészek visznek kar-
jukon. Ezután a különböző felekezetek
énekkarai vonultak fel és a tábornokok,
akik a királyi hatalom jelvényeit viszik:
a koronát, az almát, a kardot és jogart,
valamint a királyi zászlót.

A tömeg térdre hull és sirva nézi végig az
ágyutalpra helyezett koporsó elhaladását. A
lafettát, amelyre I. Sándor, az egységesítő
koporsója van helyezve, a királyi gárda ös-
szes ezredeiből kiválogatott tisztek és köz-
legények, míg körülötte az elhunyt uralkodó
polgári és katonai udvartartásának tagjai, a
királyi szármánygelei lépnek fel. Utánuk
mély gyászban II. Péter király és anyja,
Marioara királyné. Azután következtek a
nemzetben a külföldi államfők, II. Károly ro-
mán király, Lebrun francia köztársasági el-
nök, a külföldi udvarok képviselői: Miklós
herceg, Ciryll herceg, György kenti herceg,
a spoletti herceg, a külföldi udvarok és kor-
mányok delegációi, köztük Titulescu, Paul
Anghelescu tábornok, Franasovici közleke-
désügyi miniszter, Göring, Malypetar, Benes,
Tevfik Rusdi bej, Maximos, Batoloff és má-
sok. Majd a régensek, a jugoszláv kormány
tagjai, a külön küldöttségek, Petain marsall,
Prezan marsall, Fisher angol admirális, Si-
rovy cseh vezérkari főnök, a diplomáciai
kar, a kamara és szenátus tagjai, továbbá a
volt miniszterek, Belgrád város polgármeste-
re és a városi tanács, tábornokok, bányok és

Károly király és Lebrun tárgyalásai

Belgrád, október 18. (Rador.) Tegnap a
belgrádi téli palota halottas szobájában a
királyi család jelenlétében istentiszteletet
tartottak. A reggel folyamán II. Károly ki-
rály Lebrun elnökkel találkozott. Délben az
uralkodó a román küldöttség kíséretében
Illa virágokból készült koszorút helyezett el
Sándor király ravatalán. Koszorukat vittek
még Miklós herceg, Franasovici miniszter a
kormány, Paul Anghelescu a hadsereg, Pre-
san marsall a Mihai Viteazul-rend, Craicea-
nu Averescu marsall, Guranescu a szenátus
és kamara, Titulescu pedig a saját nevében.
Ugyancsak koszorukat helyeztek el még a
ravatalon a temetésen résztvevő regimenter
delegátusai és a volt frontharcosok szövete-
sége.

A koszorúk elhelyezése után Károly király
fogadta Titulescut, majd Guranescut. Délben
a dedinjei kastélyban a királyi család adott
intim ebédet, amelyen Lebrun elnök, Petain
és Prezan marsall is jelen voltak. Délután
3 óraker Károly király, Miklós herceg és a
temetésen résztvevők, az összes román tisz-
tek jelenlétében megkoszoruzta az Avara he-
gyen lévő ismeretlen katona sírját, majd öt
óraker fogadta Paul Boncour, volt francia
külgyminiszter. Hat óraker újabb istentisz-
teletet tartottak Lebrun elnök jelenlétében.

Tegnap éjféltkor Sándor király koporsó-
ját átszállították a régi királyi palotá-
ból a székesegyházba. A temetésre
több, mint 300 vidéki és külföldi delegá-
ció érkezett a jugoszláv fővárosba

A király ravatalának megkoszoruzása után
Titulescu a török követségre ment, ahol 3
óraker megbeszélést tartott Tevfik Rusdy bej
török és Maximos görög külügyminiszterek-

magasrangú tisztviselők menete.

A király testvérei, Tomiszláv és Endre
hercegek a királyi palota ablakából nézték
végig a menetet, amely hosszú útja után
megérkezett az állomás előtti térre, ahol a
jugoszláv csapatok és idegen különítmények
elvonultak a koporsó előtt. Ezután a parla-
ment tagjai vállukra emelték a király földi
maradványait és a halottaskocsiba szállítot-
ták. A koporsó mindkét oldalán a jelenlévő
idegen államfők, delegátusok és előkelősé-
gek stb. álltak sorsfalat. A koporsót a vago-
nig II. Péter király, Marioara királyné és a
királyi jelvényeket vivő tisztek követték. A
két fehér kereszttel jelölt halottas kocsizs
csatolt szerelvényen a temetésen résztvevő
külföldiek és a család tagjai stb. helyet fog-
laltak. A vonat 11.25 percker hagyta el a
pályaudvart.

*Amint a gyászenmet déltájban a pá-
lyaudvar felé haladt, a pilótatisztek
gyászlóbogós és feketével bevont szár-
nyu gépeiken újabb tisztelet-köröket
irtak le az utvonalon levegőterében. A
székesegyházról a pályaudvarig fél-
millió ember állott sorsfalat.*

Tizenkettőkor, ágyusortűzek közben
végbement a kivonult csapatok diszselvonu-
lása a királyi jelvényekkel borított kopor-
só előtt, ezután a koporsót vasuti kocsiba
helyezték s a királyi család, az államfők,
a külföldi előkelőségek, a régensházak, a
kormány tagjai, a diplomaták, a törvény-
hozás küldöttségei és a tábornoki kar kü-
lönvonaton elutaztak a 90 kilométerre eső
Oplenácsba, melynek templomában lefolyt
újabb gyászzsörtartás után a kora délutá-
ni órákban örök nyugalomra helyezték
ősei mellé Sándor királyt.

Tegnap délután Titulescu Purics jago-
szláv alminisztert fogadta, majd Lebrun el-
nökhöz ment, ahol egy órát tartózkodott.

A Le Journal tegnapi számában Titulescu
intervjúját közölte a marseillei tragédia po-
litikai következményeit illetően. Titulescu
hangoztatta, hogy továbbra is bizik Francia-
ország és a kisantant békeküldetésében,

*mely országok államférfiai továbbra is
ugy fognak dolgozni, mintha a két ál-
dozatul esett nagy férfi továbbra is kö-
rükben élne.*

Eppen ezért semmi sem fog változni eme
országok politikájában. Ha azonban elveszi-
tenék bátorságukat s a nehézségeknek le-
győzhetetleneknek tekintenek, úgy a két
nagy férfiú élete, bármilyen értékes is volt,
nem biztosítaná a győzelmet. Titulescu végül
kijelentette, hogy hite Franciaország és sző-
vetségeinek jövőjében megingathatatlan Ha
mindenki ebben a hitben fog élni, családás
nem jöhet.

**A francia sajtó a tendenciózu-
san terjesztett hírek ellen**

A Rador párizsi értesítése szerint az egész
Európában elterjedt áhírek a marseillei me-
rényllettel kapcsolatban rendkívüli hatást
tettek a francia sajtóra, mely aggodalmát
fejezi ki afőljött, hogy ezek a hírek zavart
kelthetnek az európai politikai atmoszférá-
ban. A lapok elővigyázatra intenek, mert
szükséges, hogy az egész világ fellépjen a
tendenciózusan terjesztett hírek ellen

**A Havas-ügynökség jelentése szerint
a magyar-jugoszláv határon biztonsági
intézkedéseket foganatosítottak, a ha-**

(Folytatása a 8-ik oldalon.)

VILÁG TÜKRE

A német zsidóság mérlege

Arnold Zweig; Bilanz der deutschen
Judenheit. Querido kiadása,
Amsterdam

A német zsidóság sorsában — ez köztu-
domásu — óriási fordulat esett a tavaly.
Fordulat, amely már a felfordulással azonos.
A fejetejére állításával mindannak, amit
végre teljesen stabilizáltak, megrendíthetetlen-
nek hittünk. A német állam új urai hatá-
lyon kívül helyezték a zsidó emancipációt.
Ervőcsileg diffamálták, anyagilag kiőszto-
ták a zsidó állampolgárokat. Törvényen ki-
vüli állapotba taszították őket. A német zsi-
dó, tegnap még egy nagyratartott közepu-
rópai kulturállam irigylet szabad polgára,
szabad prédává sullyedt, Páriává.

Olyan óriási sorsfordulat ez, hogy akar-
va nem akarva megtorpan mellette az em-
ber. A német események — nyilvánvaló —
határjelzők. Egy elmúlt, nagyjelentőségű
kor — az asszimiláció korának — zárköve.
Egy újiranyu ut — a hazafelé vezető — első
mérőföld jelzői. Egy új kor — a zsidó nacio-
nalizmus korának — kiindulási pontjai. Ért-
hető és teljesen indokolt tehát az igyekvés,
amely a német zsidók maradéktalanul ösz-
szemlött tegnapjának megrajzolásán mun-
kál. Holnap-holnapután hihetetlennek fogják
tartani a német zsidóknak ezt a tegnapját.
Meszeszerűnek fogják minősíteni. Ugy fog-
nak róla írni és beszélni, mint a zsidóság
egykorai spanyolországi virágkoráról. Vagyis
legenda lesz belőle. Most van tehát a legál-
kalmassabb idő az adatgyűjtésre és a halom-
ba gyűlt adatok alapján a tegnap mérlegének
elkészítésére. Addig kell dolgozni a tegnap
megrögzítésén, míg friss az emlékezés
és amíg meg vannak, ha min-
gyárt csak szétzuzottan és szanaszéjjel
szórva, a téglák, amelyekből a német-zsidó
tegnap monumentális épületét rekonstruá-
ni lehet.

Arnold Zweig kiválóan alkalmas erre a
szerepre. Nem konjunktura és — ez a má-
sik típus még gyakoribb máma — nem de-
konjunktura-zsidó. Még diákkorában, mely a
cionizmus hőskorába esett, állott ki a zsidó
nacionalizmus eszméje mellé. Az utolsó 20
esztendőben majd minden zsidó megmozdu-
lásban része volt. Írásai telistele vannak zsi-
dó vonatkozásokkal, gyakran éppenséggel
zsidó — zsidó emberek, zsidó problémák —
a témájuk. Tetejében régideje tudományos
vizsgálója az antiszemitizmusnak. „Caliban”
címmel jó tíz év előtt terjedelmes könyvet
is írt róla. Szellemes, uttörő jellegű megál-
lapításai időközben a szociológia közkinésévé
váltak.

A Zentralitätsaffekt, más néven: központi
örület, a naiv rátartásig a saját csoportunk,
a magunk egyesülete, a mi sportklubunk, a
mi foglalkozásunk, a mi népünk, fajtánk tu-
lajdonosságaira és a Differenzaffekt, az elkül-
nődés bolondériája, a lenézése, megvetése,
a semmibevevése mindenkinek és mindan-
nak, aki és ami nem a pi pereputyunk tag-
ja, nem közüllünk való: a Zweig meglátása
szerint ebből a két gyökérből táplálkozik fő-
leg az antiszemitizmus és egyáltalában ez a
két affektus a politika szenvedélyes kitérő-
seinek főmozgatója. Az antiszemitizmus ala-
pos ismerete szintén egy hatalmas segítő-
eszköze Zweignak arra, hogy a német-zsidó
tegnap a szövetségbeibe alaposan belelásson
s mérlegét el tudja készíteni.

De mindezen túl, vannak még egyéb kö-
rűlmények is, melyek Zweigot kiválóan al-
kalmassá teszik a mérlegelésre. Sulya van a
szavának, a személyének a zsidó táboron túl
is. Hiszen neve kitérőhöz nem lenne a né-
met irodalom legújabb korszakának törté-
netében. A tisztaeszlári perről írt drámájá-
val — Ritualmord in Ungarn a címe — az
irodalmi dijak egyik legelőkelőbbjét, a Kleist
díjat nyerte el. Grisjára a német irodalom el-
ső világháborus regénye. Uttörő munkát vég-
zett tehát, új témákort vitt bele a német
szépirodalomba és tetejében világsikerrel
őregyítette a tekintélyét. Ezeket a tényeket
sem könyvvel, sem nyelvvel lehetetlen
vagy a mocskos szavak áradatával nem le-
het megsemmisíteni.

Cionista, de tudományos alapon tagadja a
faji elméletek állításait és a disszimiláció

és Lapkiadó Rt.
Baron I. Pop 10.
1-77.

1934

gondolatát sem viszi túlzásba. Még ma is, amikor a Hitler vaskéje közvetlenül végigszántott a hátán, az elevenébe hasított, kivette hazájából, megfosztotta otthonától, vagyónától, törzsökös olvasóközönségétől, nem homályosodott el a tisztánlátása. Nem lát német és zsidó között nagyobb külső-belső különbséget, mint az egyes német néptörzsek tagjai között. Hangoztatja, hogy a zsidó népiség csak a keleten százszázalékos. Készséggel elismeri, hogy a vér különös nedű, de a belsősecretios mirigyek és a hormonok jelentőségének felismerése óta, oda a vér döntő erejének hite. A zsidó ifjúság a Zweig meglátása szerint csak egyik ama fontos erők sokaságában, amelyek létünknek irányt szabnak. És a német hibák éles megfigyelése és erős megvetése mellett, Zweig nyíltan elismeri, egyenesen szép szavakkal méltatja azt a nagy lelki erőt, amelylyel a német nép ellentálatlót Hitlerék minden képzeletet felülmúló programagítációjának és ah ivatatos uszítás ellenére sem gyilkolta halomra a zsidókat.

Zweig tehát objektív tudott maradni és ez az objektívítás fontos kellék ahhoz, hogy az általa összeállított mérleg, a német zsidók mérlege, olyan legyen, amilyennek egy mérlegnek lennie kell: valódnak, a tényleges helyzet igaz tükrözöttségének.

A Zweig könyve — 300 egynehány oldalas könyv, melyben egy zárt világnézeti és a kultúra minden vizén keresztülgázolt, pompás logikájú stilművésztől szól hozzánk — egyébként három részből áll. Az első rész a német eseményeket írja le a végzetes 1933 február 27., a Hitler uralomra kerülése óta és feltárja titkos rugókat. A második rész a zsidóság szerepének leírása a német kultúra terén. A harmadik rész a jövőbe próbál pillantást vetni.

A legerősebb rész, mert a legegényőbb, mert a legtöbb novumot nyújtó, az első. A második viszont sok olyan adatot tartalmaz, persze tökéletesebb formában és saját megállapításokkal kiegészítve, amiket már korábban is olvastunk. A zsidók szerepe a német kultúrában nem új téma. A harmadik részben pedig a maga szociológiai felfogását harsogja el Zweig és ezen az uton nem mindenki fogja követni tudni. Valószínű, hogy maga is érezte, hogy végeredményében egyik tábor — sem a cionista, sem a szocialista — nem fog igazat adni könyvének és ezért a bevezető részben — előszót is, bevezetést is írt hozzá és a zsidó „Leistungok“ felsorolása elé külön „Verwahrung“-ot láttat jónak bocsátani — kissé tulsokat magyarázódik. Azt a felfogását sem fogja tudni mindenki osztani, hogy a zsidóknak a proletáriátussal kellett volna a Hitler előtti Németországban életre-halálra szövetségük, ezzel más irányt vettek volna az események és még kevésbé, hogy a zsidók is ludasak a világháború kitörésében. Legfeljebb annyi történt, hogy a zsidók lojális állampolgárok lévén, természetesen nem szabotálták seholsem a harci előkészületeket és magát a harcot sem, aminthogy a nála hasonlíthatatlanul hatalmasabb proletáriátus sem tévedett az erőpróbának erre a veszedelmes területére.

Az viszont szent igaz, hogy a mai reakciónak, kultúra-pusztulásnak, anyagi és erkölcsi debacle-nak a háború az oka. A fűtykösökkel felfegyverzett ősember féltreasztította az utóbi a törvénykönyv kultúremberét, ahogy Zweig kifejezi a nyers erőszak, a gyilkos lett általa megint az értelmér. Nemcsak a háború tartamára, hanem hosszú ideje utána, az u. n. béke évekre is. „Vége a bizonyításnak. Az apodiktikus állítások korát éljük. Nem indokolnak többé, hanem agyonütnék. Nem igyekeznek meggyőzni, hanem parancsolnak és becsuknak. Nem próbálnak a könyvek megérthetőségével, hanem elégetik őket. Nem igyekeznek jobban írni, alaposabban gondolkozni, hanem egyszerűen proskribálják a jobban írókat és a jobban gondolkozókat és kikergetik őket az országból.“ Ami Németországban történik voltaképpen a háború átvitele a belpolitikába, ugyanazoknak az eszközöknek alkalmazása a belső ellenfelekkel szemben, amiket Belgiumban, Lengyelországban százszámra alkalmazott a soldatesca a megszállott terület polgáraival szemben.

Akkor a legyőzötteknek, ma a zsidóknak jaj!

Központi lüetését alakítsa ön is át Pacurá-ra mert ha átalakítja a „Controla“ vállalatnál, akkor garantáljuk a 30 százalékos tüzelő anyag megtakarítását.

Select Muzgó

KÜLÖNLEGES PREMIER:
Jegyek előre megválthatók a SELECT pénztáránál délelőtt 11—1 óra között.

Tarzan és Társa

a világhírű TARZAN-film második része, főszerepekben:
Johnny Weissmüller és Maureen Sullivan

Papen bécsi német követ, anélkül, hogy Hitlernek bejelentette volna, Svédországba utazott vadászatra

Párizs, október 18. Az Information közli a hírt, hogy von Papen bécsi német követ csütörtökön anélkül, hogy Hitlernek jelentést tett volna Bécsben folytatott hivatalos tárgyalásairól, elhagyta Berlint és Svédországba utazott barátaihoz, vadászatra.

Ezerkétszáz certifikátot kapott előlegbe a Jewish Agency

Nagy üvegyár létesül Haifában

Jeruzsálem, október 18. Jewish Agency executive 1200 bevándorlási certifikátot kapott kézhez a palesztinai kormánytól. Ez a certifikát mennyiség előleg az október—áprilisi sedjula. Hogy hány certifikátot fog engedélyezni a kormány erre a félévre, még bizonytalan. Az agency executive és a kormány bevándorlási osztálya között még folynak a tárgyalások. Zsidó körökben remélik, hogy az ideai certifikát-kvóta jóval magasabb lesz, mint az előbbi.

Jeruzsálem, október 18. Haifa közelében a Zsidó Nemzeti Alap földjén egy üvegyár építését kezdték meg. A gyár egészen

nagyszabásúnak készül és a vállalkozás élén német és holland zsidók állanak. A haifai üvegyár nemcsak a palesztinai szükségletekre van beállítva, hanem az egész Közelkeletet akarja ellátni üveggel. A szakmunkásokat külföldről hozzák, akik a helyi munkaerőt fogják kiképezni a gyári munkára. A gyáralapítók, főleg a hollandiaiak régi üvegesítőszőlők, akik már eddig is nagymennyiségű üveg árut helyeztek az egyiptomi és palesztinai piacra. A gyár az első évben 120 munkással fog dolgozni, a következő évben kétszázötven munkással. A vállalkozásba 35 ezer fontot investáltak.

Meyer Ebner beidézte a berni törvényszék Cion bölcseinek jegyzőkönyve ügyében

Az első cionista kongresszus résztvevői tanuvallomást tesznek az antiszemita rágalommal szemben

Cernauti-Cernovic, október 18. Mint ismeretes a svájci zsidó hitközségek szövetsége és a berni hitközség elnöksége pert indított a Fischer et Co. könyvkiadó vállalat ellen Cion bölcsei jegyzőkönyvének propagálása miatt a szenyirodalomról szóló svájci büntetőtörvények alapján. A berni törvényszék V. szekciója tárgyalja az ügyet. A per iránt világszerte óriási érdeklődés nyilvánul meg és számos ismeret politikai személyiséget idézett már be tanuként a berni törvényszék. Legújabb dr. Mayer Ebner, a bukovinai zsidóság vezére és a romániai Zsidó Parlamenti Klub volt elnöke kapott idézést a berni törvényszéktől. Az idézés október 30-ra szól, amikor dr. Ebner tanuvallomást fog

tenni Cion bölcsei ügyében.

Mint ismeretes Meyer Ebner résztvevett az 1897-ben megtartott első cionista kongresszuson és mint ilyen fog vallomást tenni azokkal az antiszemita vádakkal szemben, melyek szerint ezen a kongresszuson fektették le Cion bölcseinek jegyzőkönyvét és a kongresszus összehívás volt a keresztény világ ellen. Ebneren kívül más cionista vezetőszemélyiségeket is beidéztek, akik résztvettek az első kongresszuson.

Meyer Ebner táviratilag közölte a berni törvényszék elnökével, hogy az idézésnek eleget tesz és a tárgyaláson meg fog jelenni.

Kitűnő üzletnek bizonyult az angol telefóndíjak leszállítása

Az alkalmazottak nem győzték elátni a megsaporodott munkát. A forgalom napról-napra növekedik

London, október 18. Az angol telefon sikere páratlan a telefonálás történelmében!

Sir Kingsley Wood postaiügyi miniszter páratlan kedvezményekkel kedveskedett az angol telefonelőfizetőknél. Elsősorban a hosszabb távolságokra szóló beszélgetések tekintetében hozott igen tekintélyes árredukciókat. Mindenki számolt azzal, hogy az intézkedésnek sikere lesz, de hogy ekkora sikere lesz, arra senki sem gondolt!

A „1 sh. to anywhere night telephone call“, vagyis az „1 sillingért bárhova lehet éjszaka telefonálni.“ — külön szervezet beállítását tette szükségessé a főpostán. De ez a „külön szervezet“, már az első éjszaka, tökéletesen elégtelennek bizonyult.

A dolog vége az lett, hogy a következő huszonegy órában már az egész postagazgatásnak szinte minden alkalmazottja a megolcsóbbodott éjszakai hívások elintézésével foglalkozott. S még így is, a hihetetlenül nagy szervezeti angol posta egész személyzete — elégtelennek bizonyult az angol telefon ugrásszerű népszerűségének kielégítésére.

Minden eddigi éjszakai, hosszabb távolságra szóló telefonálási rekord megdőlt Angliában! Minden távolsági vonalon legalább 100 százalékos fölé ugrott az éjszakai beszélgetések többletének száma. De vannak vonalak, ahol a beszélgetés-emelkedés nem kevesebb, mint 600 százalékos! Ahogy a jelek mutatják, elsősorban azok hasz-

náltak fel az éjszakai beszélgetések olcsóságát, akik valahogyan az angol vidékről származtak el az óriási Londonba s régen nem beszéltek hozzátartozóikkal. Ezek mind rohantak az olcsó telefonhoz és — kihasználta. A jelek azonban azt is mutatják, hogy ez a csoportja a telefonálónak valóságos „heti szokást“ csinált a dolgozókból, sőt — egyenesen előfizetnek ilyen heti beszélgetésekre.

Most nézzünk néhány számot, amelyek mingyárt megmutatják, hogy mit is jelent az, amikor a telefon népszerűsítését a modern kor szellemének megfelelően oldják meg:

A vidéki hívások átlagos száma, az új, olcsósági rendelkezés behozatala előtt, este hét óra és éjfél között, körülbelül 1700 volt: ezzel szemben, október elsején, ugyanezen időszellett alatt — haterre ugrott fel az idevonatkozó átlagos szám és a következő, október második estén már — hétezerre!

Rendkívül érdekes az a jelenség is, hogy ezek az erősen megsokszorozódott éjszakai hívások — egyáltalán nem érintik a nappali hívások számát. Azt bizonyítja ez, hogy az új „olcsósági hullám“ nem vont el semmit a rendes nappali beszélgetések számából, ellenben megteremtette azt az új réteget, amelyre az angol birodalom postaminisztériumának szüksége is volt.

A forgalom pedig napról-napra növekszik s ma már, természetesen, a 7000-es átlag fölött van.

De ennek az olcsósági hullámnak magában a telefonbevezetési üzletben is igen nagy a hatása. Az elmúlt hétfőn, egyedül a nappali időben — 1100 új előfizető jelentkezett a londoni körletben s ez a száma az esti hetórás hivatalzárásig — kétezerre növekedett.

Új illatszergyár

A híres Brillat-Savarin irta valahol, hogy a világboldogság szempontjából egy étel felfedezése legtöbbször értékesebb, mint egy csillag felfedezése... Ugyanezt mondhatjuk az illatszerekről is! Ezért kötelességünk átvizsgálni a nálunk is megalapított világhírű üzemet, amelyet minden jóízű ember meleg fogadtatásban részesít.

A kezdeményezések a „RAVEL“-üzemek megindításával történtek. Illetve, hogy megálljunk ennél a ténynél. Mindenekelőtt megírjuk, hogy az új gyár vezetője ebben az irányban a legzavagabb és legtehetősebb tapasztalatokkal büszkélkedhetik. Elsőrendű biztosítéka ez a sikernek és az alkalomból mindazok, akik számolnak azzal, hogy egy sikerült toillete-készítmény tulajdonképpen parancsoló szükséglete az öltözködés művészetének, türelmetlenül várják az eredményt. Nem szükségtelen megmondanunk, hogy halálra pontos vegytani munkák és hasonlóan tökéletes kísérletek történtek a legkiválóbb — a „RAVEL“-üzemekhez tartozó — vegytani műhelyekben azzal az egyetlen céllal, hogy a legválasztékosabb, legpompásabb illatszereket, a legfinomabb toillete-készítményeket, kölnivizeket — tökéletes összhangban — számunkra megtalálják.

Vessük tehát emlékeztülésként ezt a nevet, amely nemsokára köztudomású lesz mindenütt: „RAVEL“.

Es gondoljunk meg, hogy egy „RAVEL“ szépségápoló készítmény az illatszergyártás művészetét, a tökéletesség megvalósulását jelenti.

A „RAVEL“ kölnivizeket mindenütt megkülönböztető siker kísérte.

A „RAVEL“-üzemek nálunk is megkezdtek működésüket.

Természetes örömmel közöljük ezt az eseményt, amely hatalmas haladása nálunk is az illatszergyártásnak.

Bibó Lajos: Kéttelkü szerelem. Bibó Lajosnak, az új magyar irodalom egyik legtehetősebb reprezentánsának, „A kéttelkü szerelem“ című regénye a magyar irodalom jelenkori termésének egyik legszebb alkotása. A kitűnő regény 272 oldalon, fehér papíron most propaganda kiadásban 15 lej minden könyvkereskedésben, kiadóhivatalunkban, vagy Lepagenál Kolozsvár. Kérje az Irodalmi szenzációk jegyzékét.

Ha
Dr. Nachu
jogvédele

Párizs, október 18. A Comités Juifs szusz együttes utóbbi ülését a Comités Juifs Comité elnöke a bizottság a szövetségi ülés rom kérdése kának a kérdés, a Sa helyzete azo pozícióik ves

A kisebb talos kommu ját Genfben, alatt. A Com nak és szüks goknak és a lánosítására addig is a z

minden kö nia kell a és kisebb

melyet a lez kozata ves azok, akiknél ségi jogok gyalásokon

Most a m lett örködni vetni abban gok csorbíta zép- és kelet zonyítja, me védelem szár szes többi k hető, hogy s mében az őss vezeteket egy

Dr. Goldm latban azokr ket ő Nevill ties of Briti gesen külön tott. Mindke dr. Benes es mint felkera M. de Magla tőjét, aki eg ségi bizottsá

A további vidéken lak be. A comit februárban Népszövetség is állandó e ezen bizotts ségi tanácsb gátusaival. ujjabb mem nemzetközi zonyítva, ho

a Népszö hatáskörök seket ten

bármilyen v azásnak. A rét javaslatóság elvéne vonatkozó b szövetségi t az ebben a désekkel fog a francia k Remélhető, gyakorlati fog olyan e doskodni, a leges Néme esetében a biztositják. revizionisták,

csak arra se a Com

Harc a fenyegetett zsidó jogokért

Dr. Nachum Goldman beszámolója a saarvidéki helyzetről, a kisebbségi jogvédelem kérdéséről és a zsidó világkongresszus végrehajtó bizottságának genfi munkájáról

Párizs, október 18. A Comité des Delegations Juives és a zsidó világkongresszus együttes végrehajtóbizottságának legutóbbi ülésén dr. Nahum Goldman, a Comité elnöke nagyszabású expozét tartott a bizottság működéséről a legutóbbi népszövetségi ülészekkel kapcsolatban. Három kérdéskomplexum állott ennek a munkának a középpontjában: a kisebbségi kérdés, a Saar-vidék ügye és a zsidók helyzete azokban az országokban, ahol pozícióik veszélyben forognak.

A kisebbségi jogvédelem

A kisebbségi kérdésben a Comité hivatalos kommunikékben szögezte le álláspontját Genfben, a népszövetségi ülészek ideje alatt. A Comité teljes mértékben indokoltnak és szükségesnek látja a kisebbségi jogoknak és a kisebbségi védelemnek általánosítására irányuló követelményt, de addig is a zsidóságunk

minden körülmények között harcolnia kell a fennálló kisebbségi jogok és kisebbségi védelem biztosítására,

melyet a lengyel kormány ismert nyilatkozata veszélyeztet. „Mi zsidók voltunk azok, akiknek döntő szerepük volt a kisebb ségi jogok keresztülvételében a béketárgyalásokon — mondotta Goldman dr.

Most a mi kötelességünk ezen jogok feltérkésztésére és minden energiánkat latba vetni abban az irányban, hogy ezek a jogok csorbitatlanul fennmaradjanak. A közép- és kelet-európai zsidóság helyzete bizonyítja, mennyire szükséges a kisebbségi védelem számunkra épp úgy, mint az összes többi kisebbségek számára. Remélhető, hogy sikerülni fog ezen jogok védelmében az összes zsidó csoportokat és szervezeteket egységfrontba tömöríteni.”

Dr. Goldman beszámolt ezzel kapcsolatban azokról a megbeszélésekről, amelyeket ő Neville Laskival, a Board of Deputies of British Jews elnökével egyetemesen különböző államférfiakkal folytatott. Mindketten tárgyaltak Beck lengyel, dr. Benes cseh külügyminiszterrel, valamint felkeresték a kisebbségi kérdésben M. de Maglariaga-t, Spanyolország képviselőjét, aki egyúttal a Népszövetség kisebbségi bizottságának elnöke.

A saarvidéki zsidóság sorsa

A továbbiakban dr. Goldman a Saar-vidéken lakó zsidók helyzetéről számolt be. A comité des Delegations Juives még februárban memorandumot nyújtott be a Népszövetség Saar-bizottsága elé és azóta is állandó kontaktust tartott fenn ugye ezen bizottság tagjaival, mint a népszövetségi tanácsban képviselt kormányok delegátusaival. Szeptember elején a Comité újabb memorandumot nyújtott be neves nemzetközi jogászok véleményeivel bizonyítva, hogy

a Népszövetségnek jogában áll és hatáskörébe tartozik védő intézkedéseket tenni az egész saarvidéki lakosság számára

bármilyen kimenetelre is legyen a népszavazásnak. A második memorandum konkrét javaslatokat tartalmazott a jogegyenlőség elvének a saarvidéki kisebbségekre vonatkozó keresztülvételét illetően. A népszövetségi tanács Saar-bizottsága jelenleg az ebben a memorandumban felvetett kérdésekkel foglalkozik, amelyeket egyébként a francia kormány memorandumja is érint. Remélhető, hogy nemcsak ebben, de a gyakorlati megvalósításban is sikerülni fog olyan effektív védőintézkedésekről gondoskodni, amelyek a Saar-vidéknek esetleges Németországhoz való visszacsatolása esetében a Saar-lakók helyzetét és jogait biztosítják. Az a külön akció, amelyet a revisionisták a Saar kérdésben beindítottak,

csak arra alkalmas, hogy megnehezítse a Comité helyzetét az illetékes körökkel szemben.

Egy ilyen akció minden körülmények között elkerülendő lett volna.

Az osztrák antiszemitizmus

Dr. Goldman ezután azokról a tárgyalásokról számolt be, amelyeket az egyes európai államok zsidóságának helyzetével kapcsolatban különböző államférfiakkal folytatott. Dr. Schuschnigg kancellár megnyugtató kijelentéseivel szemben sajnálatos kell megállapítani, hogy Ausztriában ténylegesen távolról sem lehet a zsidóság jogegyenlőségéről beszélni. A zsidósággal szembeni bánásmód

egyre inkább érvényre juttatja egyes kormánykörök zsidóellenes törekvéseit.

Eppen az ausztriai helyzet a legelátóbb példát arra, hogy mennyire nagy szükség van a békeszerződések kisebbségvédő kizáróira.

Dr. Goldman és Neville Laski egyebek között Munther lett külügyi miniszterrel és Losoraitis litván külügyminiszterrel is folytattak megbeszéléseket a lett és lit-

Japán csapatok betörték Mongoliába, de a mongol parasztok visszaverték őket

Mindkét részen nagy veszteségek voltak. A japánok újabb támadásra készülnek

London, október 18. Shanghai jelentés szerint a japánok Jehol határvidékén betörték mongol területre, mert Mandzsuriához akarták csatolni a határvidéki mongol sóban sazdug területeket. Mongol parasztok szervezett ellenállással szállottak szembe a japánokkal s a betört csapatrészeket visszavetették. A

Önbortváltóknak fontos!

Egy egész egyszerű módszerrel lényegesen megkönnyítheti a bortváltást 2 perccel a szappanozás előtt egy kis Nivea-cremet dörzsöljünk a bőrbe. A hatás meglepő lesz. A bortváltásnak könnyű dolga van és játszva sikerül a bortváltás arcon. Nem érez égést és feszülést a bőron. Meg bortváltás után sem lesz bőre vörös és fátvakart. Vigyázzon, óvja bőrét és tegye kellemessé a bortváltást Nivea-crem használatával.

BEIERSDORF & CO. S. A. R. L. BRASOV, Strada Julia Maniu 59
Nivea-Creme: dobozokban á Lei 16.—, 34.—, 72.—, tubusokban á Lei 30.—, 45.—

ván zsidóság helyzetére és jövőbeni perspektívára vonatkozólag. Mindkét államférfi kijelentette a beszélgetések során, hogy kormányaik a kisebbségvédő jogokat továbbra is fenn fogják tartani. Különös-képpen a lettországi helyzet teszi fokozottabb mértékben szükségessé azt, hogy a Comité des Delegations Juives éber figyelemmel őrködjön a zsidó lakosság egyenjogúsága fölött. A Comité és a zsidó világkongresszus együttes végrehajtó bizottság — fejezte be expozéját dr. Nachum Goldman — a jövőben is igyekezni fog minden megengedett és törvényes eszközzel harcolni a zsidó jogokért és ebben a harcban különösképpen az angolai zsidóságra számít, amelynek genfi képviselője Neville Laski, messzemenő támogatást nyújtott a Comitének minden a zsidóság helyzetét érintő kérdésben.

iskola IV. osztályába ismétlésként beiratkozott tanuló elvegye méltó büntetését.”

A tanárok határozati javaslata nemcsak a terrorista tanulók cselekedetét bélyegzi meg, hanem Regman prefektust is érinti, akit kvázi az ügy értelmi szerzőségével vádolnak meg. Vajjon mit szól egy ilyen határozati javaslathoz a hitleristákkal barátkozó prefektus?

Több párizsi bulvárlap Schuschnigg kancellár elleni gyilkos merénylet hírével alarmizotta a világot

Párizs, október 18. Több bulvárlap Schuschnigg elleni gyilkos merényletről terjesztett riasztó híreszteléseket. Az első pillanatokban a tözsére a híreknek igen kedvezőtlen kihatásuk volt, amíg a cáfolat meg nem érkezett.

— Egy utasrepülőgép Newyorktól 200 mérföldre a tengerbe zuhant. Londonból jelentik: Newyorktól 200 mérföldre egy utasrepülőgép a tengerbe zuhant. Személyzetéből és utasai közül a mechanikust nem tudták kimenteni, a többieket egy hajó fedélzetére vette. A gépnek az volt a rendeltetése ez után, hogy a newyorki mozik számára egy nappal korábban szállítsa a marseillei merénylet tengeren Amerika felé utban levő filmtekercsét.

— Földrengés volt Losangeles környékén. Londonból jelentik: Losangeles környékén földrengés volt, amelyet felhőszakadás követett. A lakosság éjszakai álmából felverve pánikszzerűen tudult az utcákra, ahol bőrig ázott a felhőszakadásban. Long Beach, ahol két évvel ezelőtt pusztító földrengés központja volt, ezúttal is a legtöbbet szenvedett a földlökésektől. Számos ház összeomlott Long Beachben. A sebesültek és halottak számát egyelőre nem ismerik.

— Leszerelési dokumentum. Londonból jelentik: A minisztertanácsban biztosítva van annak az álláspontnak a győzelme, hogy az angol hadsereget modernizálni kell és minden szükségességgel felszerelendő.

— Felmentettek egy temesvári munkást az államellenes izgatás vádja alól. Temesvárról jelentik: Néhány évvel ezelőtt a temesvári Egységes Szakszervezetek egyik ülésén Friedmann Mátyás gyárimunkás a munkások részéről beérkezett határozati javaslatot terjesztette a szaktanács elé. A javaslat kérte, hogy a rendelkezésre álló eszközökkel indítsanak akciót a Doftanában bebörtönzött munkásvezérek kiszabadítására. Friedmann a gyűlésen jelenlévő szigoranca alkalmazott letartóztatta és államellenes izgatás miatt a Marzescu-törvény 11 szakasza alapján indítottak ellene eljárást. A vádlott azzal védekezett a törvényszéki tárgyaláson, hogy a „harc” szó kizárólag elvi harcot jelentett és a szakszervezet, mint szakmai érdekeket védő testület nem indíthat politikai harcot. Az ügyész azonban öt évi súlyos börtönt kért a vádlottra. A munkásvédelmet dr. Bürger látta el, aki kifejtette, hogy az akció tisztán elvi alapon történt, amely eredményre is vezetett, mert Bujort és más munkásvezért szabadonbocsátottak. A bíróság felmentette Friedmann Mátyást és egyben kimondották, hogy senkit nem lehet meggyőződése miatt üldözni. Ha valaki elvi alapon akciót indít, azzal nem cselekszik az állam érdekei ellen.

Tudás helyett revolverrel próbált átmenni a javítóvizsgán egy nagyszebeni diák

A nagyszebeni középiskolai tanárok a hitleristákkal barátkozó vármegyei prefektust is vádolják

Sibiu-Nagyszeben, október 18. A város lakosságát különös ügy tartja izgalomban. Bastea Nicolae, a nagyszebeni felső kereskedelmi iskola IV. osztályának tanulója júliusi évfárá vizsgák során olasz nyelvből javító vizgára bukkott. Az őszi javítóvizsgán Piemont Constantinescu az olasz nyelv tanára ismét megpróbálta a diák felkészültségét és osztály ismétlésre utasította. A tanuló, akinek a jelek szerint kitűnő összeköttetései vannak a helyi liberális körökben, Regman vármegyei prefektust kérte fel, hogy érdekében intervencionáljon. A prefektus erre felhívta telefonon Constantinescu professzort és kvázi utasította, hogy engedje át protegétját, mert ellenkező esetben egyszerűen be fogja szüntetni az egész iskolát. A tanár nem hagyta magát megfélemlíteni, viszont Regman prefektust aki egyébként notorius összeköttetéseket tart fenn a nagyszebeni hitleristákkal, táviratilag kérte a közoktatásügyi minisztériumot, hogy Bastea Nicolae vizsgáját semmisítsék meg és új vizsgát rendeljenek el. A minisztérium az iskola igazgatóságának meghallgatása után visszautasította a prefektus kérését.

Bastea Nicolae, aki semmiképpen sem akart bukásába beletörődni, ezek után kétségbeesett gesztusra határozta el magát. Felkereste lakásán Constantinescu professzort, revolvert szeggett a tanár mellé és így követelte, hogy engedje át a javítóvizsgán. A tanár csak úgy tudott a harcias diáktól megszabadulni, hogy ezt

a leghatározottabban meg is ígerte neki.

Mihelyst Bastea eltávozott, Constantinescu professzor az ügyészre sietett, ahol életveszélyes fenyegetés címén feljelentést tett a tanuló ellen. A nagyszebeni középiskolai tanárok szövetsége ezzel kapcsolatban ülést tartott, amelynek a következő határozati javaslatot szavaztak meg: „A nagyszebeni középiskolai tanárok szövetsége október 12-én megtartott rendkívüli közgyűlés foglalkozott a Piemont Constantinescu professzor ellen elkövetett gyilkossági kísérlettel s ezzel kapcsolatosan elhatározta:

1. Figyelembe véve azt, hogy az ifjuság erkölcsi züllése egyre hangsúlyosabb lesz és a legutolsó börtöntöltelékhez illő ténykedésekben kulminál, nagyszebeni középiskolai tanárok Nicolae Bastea tanuló cselekedetét a legnagyobb eréllyel megbélyegzik.

2. Kéri a szülőket és mindazokat, akik az ifju generáció nevelését szívével viselik, legyenek szóval és tettel a tanárok segítségére abban, hogy hasonló esetek a jövőben elő ne fordulhassanak.

3. Tiltakoznak a különböző intervenciók ellen, amelyek közvetve csak tápot adnak hasonló cselekedetek elkövetéséhez.

4. Köszönik dr. Anghelcsu közoktatásügyi miniszternek, hogy kategorikusan megvédte a fennálló törvények tiszteletét és tisztelettel kéri őt, intézkedjék, hogy Bastea Nicolae, a balázsfalvi kereskedelmi

Müstoppoló specialista !!

Ruháján esett szakadást, égést, mo'gradást, művésziessen beszővi

Hirsch férfiszbó

Sr. Beo'na Maria II sz. Férfiruhákat divat szerint olcsó áron készít

SPORT

A Nemzeti Bajnokság
vasárnapi mérkőzései
és bírái

Bukarestből jelentik: A Nemzeti Bajnokság bizottsága a vasárnapi bajnoki mérkőzések vezetésére a következő bírákat küldte ki: AMTE—Kinizsi Temesváron, bíró dr. Flegmann Bukarest. NAC—Gloria CFR Aradon, bíró Seicean Gligor Kolozsvár, Ripensia—Romania Kolozsváron, bíró Bucur Barsu. A Juventus—Crisana és Universitatea—CFR mérkőzés bíráit még nem jelölték ki. Ugyancsak nincs még bírója a szombati Venus—Unirea Tricolor meccsnek sem. A vasárnap délelőtti KAC—CFR B. ligamérkőzést Man Emil marosvásárhelyi bíró vezeti.

A lengyelek elleni román válogatott tagjai fejenként 1500 lej prémiumot kaptak, Zelenákot és Crizát kivéve, akik csak egy féldiót játszottak, ennél fogva fél prémiummal kellett megelégedniük. Zelenák egyébként ezt szerelmezte és a Biroul Federalhoz fordult orvosiáért.

Fnyhitették a Venus büntetését. A Biroul Federal tegnapi ülésén a Ripensia—Venus meccsen történt incidensek miatt kirótt büntetéseket részben enyhítették. Így a Venus 5000 lej pénzbüntetését 2000-re, Motoroi 15 napos letiltását 8 napra szállították le.

Klubhűség. Az AS Roma alapszabályai között van egy pont, ami méltán felkelt minden sportember érdeklődését. Vonatkozik ez a klubhűségre, amit az AS Roma szabályzata a következőképpen fejez ki: „Az egyesület tagjai tartoznak a klubhoz hűen maradni, különösképpen olyankor, ha a csapat veszt.”

Elárverezték a berlini Sportpalastot. Berlinből jelentik: A berlin-schönebergi törvényszéknek tegnapi ülésén a berlini sportpalota árverése, amelyet a város tüzetett ki városi adóhátraiért miatt. A sportpalotát kétféle márkáért (negyvenmillió lej) a főhitelező, egy zürichi biztosítótársaság vette meg. A vállalatot svájci vezetést mellett tovább folytatják és tisztá pénzügyi elvek alapján igazgatva megfelelő sporthelyiséggé alakítják át.

A jótékony angolok. Az angol futballszövetség legutóbbi kimutatása szerint az augusztus havi meccsek bevételeiből 17.412 fontot (tízmillió lej) adományoztak jótékony célra. Jövő hónapban tartják meg az Arsenal bajnoki, valamint a Manchester City kupagyőztes bankettjét. Innen is nagy összeget remélnék jótékony célra fordítani. Most az egyik tanács tag azt javasolta, hogy a sérült játékosok részére is létesítsenek valamilyen alapot.

Munkában a KKASE boxszakosztálya. A sikereken gazdag sportmúlttal rendelkező egyesület a jövőben is meg akarja tartani vezetőhelyét az erdélyi boxsportban és ezért újból leszerződött Gyémánt János tréner, akinek munkája garancia ennek a sportágnak fejlesztésére. Az unitárius kollégium tornatermében háromszor hetenként: hétfőn, szerdán, pénteken este fél 8-tól fél 10-ig tartják az edzést.

Ausztrália teniszszövetsége közölte, hogy a jövő évi Davis-cup versenyeken csak abból az eseten áll módjában versenyzővel résztvenni, ha külön távolkeleti zónát képviselnek, mert lehetetlen az a helyzet, hogy a játékosok féltől távol legyenek foglalkozásuktól.

A jövő évi görög-római birkózó Európa-bajnokságokat husvétkor Kopenhágában rendezik meg.

Az őserdő rabjai. Lulofs a hollandiai szigeteken nőtt fel. Gyermekkorában bebarangolta Borneót, Celebest, Sumatrát, Jávát és az első nyelv, amelyet dajkájától megtanult, a jávai bensülöttek nyelve. Nem esoda tehát, ha olyan közel tudott férkőzni ehhez a fajtahoz, mint fehér ember sem azelőtt, sem azóta. A derék hollandok Lulofa könyveiből eszméltek rá, hogy jóságos kormányzásuk leple alatt, valóságos középkori rabszolgaság folyik indiai birtokaikon. Egy ilyen rabszolgá malaj kuli élete Lulofs első magyar nyelven megjelenő regénye: „Az őserdő rabjai”. Pantheon-kiadásban, szép kiállításban, 240 oldal, füze 45 lej, vászonkötésben 72 lej, minden könyvkereskedésben, kiadóhivatalunkban, vagy Lepagenál Kolozsvár lehet kapni. Kérje a Pantheon kiadványok jegyzékét.

KÖZGAZDASÁG

Belföldi kölcsönt bocsát ki a svájci kormány

Befejezték a francia belső kölcsön jegyzéseket

Zürich, október 18. A svájci federális kormány tegnapi minisztertanácsán elhatározta, hogy a több külföldi állam mintájára négy százalékos belföldi kölcsönt bocsát ki az esedékes adósság szelvények fizetésére. A kölcsönt százmillió svájci frank (3 milliárd lej) értékben bocsátják ki 98.65 százalékos kurzuson, 12 éves törlesztésre. A kölcsön jegyzésére rövidesen sor kerül.

Párizs, október 18. A francia belföldi kölcsön jegyzései tülhaladták már a hétfélmilliárd frankot. A francia belső kölcsön ere-

de 7 milliárd frankra (45 milliárd lej) volt tervezve, úgy, hogy a kormány elhatározta, hogy október 15-től befejezték tekint a jegyzéseket és az ezután történeteket nem veszi figyelembe.

A szerdai francia minisztertanács megállapította, hogy a kölcsön aláírásáról szóló felhívás teljes sikerrel járt, úgy, hogy a kormányának sikerült a gazdasági ájjáépítésre irányuló tervezetének egy újabb fejezetét megvalósítania.

A minisztertanács magáévá tette
a szabad külkereskedelem elvét

Szombaton lép életbe az új export-import-rendszer

Bucuresti-Bukarest, október 18. (Az Uj Kelet tud.) Mint jelentettük, tegnap délután 5 órakor a kereskedelmi és ipari miniszteriumban miniszterközi értekezletet tartottak Tatarescu miniszterelnök, Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter, Slăvescu pénzügyminiszter, Sassu földművelésügyi miniszter, Inculetz belügyminiszter, Dumitrescu Banca Nationala kormányzó, Mitica Constantinescu pénzügyi, Sem kereskedelmi államtitkárok és Evian kereskedelmi és ipari főtisztár részvételével.

Az értekezlet napirendjét az export-import rendszer képezte. A konferencia után komüniké adtak ki, mely szerint a miniszterközi értekezlet a ma délután összeülő gazdasági bizottságot biztatta az új rendszer előkészítésével, amit legközebb szombaton nyilvánosságra hoznak.

A miniszterközi értekezlet megállapította az új rendszer általános irányvonalát a kereskedelmi minisztérium által felvett napló alapján, úgyhogy a gazdasági bizottság munkája már csak az egyes részletkérdések kidolgozására korlátozódik.

Az új export-import rendszer kérdésében a miniszterközi bizottság teljesen magáévá tette Manolescu-Strunga miniszter álláspontját, úgyhogy az új rendszert a liberalizmus,

a szabad külkereskedelemen keresztül elérhető felelősséggel jegyében állapították meg.

A kontingentálást, mint nem célra vezető rendszert, a kormány megszünteti. A külkereskedelemben már két év óta alkalmazott szisztéma nem tudta megoldani az ország kereskedelmi élete elé tornyosuló nehézségeket és ezért feleslegessé vált.

A szabad külkereskedelmi rendszert csak az importőrök részéről való devizabeszerezési kötelezettséggel fogják korlátozni. Az importőrök a külföldről behozott áruk fizetéséhez szükséges devizamennyiséget a szabad piacon kell megvásárolják és ebből át kell adni a Banca Nationalának a behozott áruk minősége szerint 20, 30, 50 vagy 70 százalékat a megvásárolt devizamennyiségtől.

A kontingentálást ezzel a rendszerrel fogják helyettesíteni és a kereskedelmi minisztérium reméli, hogy ez célravezetőbb lesz a kontingentálásnál.

A ma délután összeülő gazdasági bizottsági ülésen fognak a külfölddel létrejött kereskedelmi és kiringegyezmények kérdéséről is határozni, amennyiben az új rendszer nem lesz összhangban a külföldi szerződésekkel.

Emelkedett az aranyblokk részesedése
a világkereskedelembenA nemzetközi kereskedelmi kamara megcáfolja az aranyállamok
kereskedelmének visszaeséséről szóló feltevést

Cluj-Kolozsvár, október 18. Szinte általános volt az a feltevés, hogy az arany-alaphoz ragaszkodó országok kereskedelmi forgalma nem tudott lépést tartani azokéval az országokéval, amelyek az arany-alapot elhagyták. Ez volt különben egyik legfőbb oka a brüsszeli aranyblokk-konferencia összehívásának is. A nemzetközi kereskedelmi kamara, amely állandóan propagálja az aranystandardhoz való visszatérést szükségességét, most éppen a konferencia megnyitása előtt érdekes adatokat tett közzé, amelyek homlokegyenest ellentmondanak az aranystandard és a világkereskedelem egymáshoz való viszonyáról általában elterjedt adatoknak és feltevéseknek. A kamara megállapítása szerint a világ kereskedelmi forgalma aranyértékben 66.5 százalékán áll az 1929. évinek, míg a forgalom mennyisége ezalatt a négy év alatt 23 százalékkal esett vissza.

Ezek az átlagos adatok a legkülönbözőképpen alakultak az egyes országok forgalmi viszonyaiban. Így az Egyesült Államok kereskedelmi forgalmának értéke 23.8, Angliáé 32.7, Japáné 36.8 százaléka az 1929. évinek, míg az aranyblokkhoz tartozó országok forgalma az 1929. évinek 37.3 százalékánál áll, így tehát túlszárnyalta a devalváló országokat. Ennél is meglepőbb az adatgyűjtésnek az az eredménye, hogy a forgalom mennyisége is legkevésbé az aranyblokk országaiiban hanyatlott. Anglia külkereskedelme ugyanis 35.8, az Egyesült Államoké 47.5 százalékkal hanyatlott, míg az arany-

blokké csak 31 százalékkal. Egyedüli kivétel az általános szabály alól Japán, amelynek exporttevékenysége azonban egész más okokból emelkedett s így nem hasonlítható össze a többi országokéval.

Ezeknek az adatoknak felel meg a kamara vizsgálatának az a része is, amely a világkereskedelem megoszlását tünteti fel az egyes országok közt. Eszerint az aranyblokkhoz tartozó országok, amelyek 1929-ben a világkereskedelem 15.6 százalékát bonyolították le, ebben az évben már a forgalom 17.6 százalékát mondhatják a magukénak, úgyhogy a részesedési arány 13 százalékkal emelkedett, míg a devalváló országoké, köztük Angliáé, az Egyesült Államoké is, körülbelül hasonló arányban csökkent.

Huszmillió svájci frankot fordít a vasutak igazgatósága a közlekedés fejlesztésére Svájcban. Bernből jelentik: A svájci szövetségi vasutak igazgatósága ez év hátralévő részére a folytatandó vasútiépítések költségére további 25.5 millió svájci frankot irányozott el és elhatározta a bellizana—lo-carnói vasútvonal elektrifikálását.

Munkás Mozgásban
Str. Vail 7. Telefon: 171
Szombaton 5, 7 és 9 órakor:

A SZERELEM VÁROSA
Főz.: JOSEF SCHMIDT, CHARLOTTE, ANDER, WIKTOR DE KOWA és FRITZ CAMPERS.

Megjelent
A
ZSIDÓKÉRDÉS
KÉZIKÖNYVE

300 oldalos vaskos mű

Első magyar nyelvű
enciklopédikus
összefoglalása

a zsidókérdésről,
a zsidóság történelméről
szociológiájáról,
az antiszemitizmusról,
az asszimilációról,
a zsidóság világhelyez-
téről,
a cionizmusról,
és Palesztináról
szóló ismereteknek.

Ára 100 lej
Megrendelhető
az UJ KELET KönyvcsfalyánálÉrtekezletet tart a nemzetközi
kereskedelmi kamara igazgatósága
a londoni hajóvilágkonferencia
kérdéséről

Párizs, október 18. Ma a nemzetközi kereskedelmi kamara igazgatósága a francia fővárosban ülést tart, amelyen kereskedelempolitikai kérdéseket fognak megvitatni s előkészítik a Londonban tartandó nemzetközi hajózási konferencia elé kerülő javaslatokat.

Birodalmi leszámítolási pénztárt létesítenek Berlinben. Berlinből jelentik: A külföldi államokkal lebonyolításra kerülő fizetési forgalom ellátására közelebről birodalmi leszámítolási központi pénztárt fognak Berlinben felállítani.

Cuba és San Domingo között megszakadt a diplomáciai összeköttetés. Londonból jelentik: Cuba és San Domingo között megszakadt a diplomáciai összeköttetés, mert San Domingo kormánya megtagadta Cuba azon követelésének teljesítését, hogy a köztársaság területére menekült Machade volt cubai elnököt szolgálatkís Kibának, hogy ott bíróság elé legyen állítható.

Két szoba, hall. Tagadhatatlan, hogy a polgári társadalom komoly válságban van. Zemplényi Klára mesterien tárja elénk azokat az okokat, amelyek a polgárságot szűk-szűkösre idáig juttatták. Drámai dialógusokban peregnék a történet szála s a hősnő, Erika halála csak logikus befejezése ennek a formában új „dramatizált regény”-nek. Kosmos kiadásban, szép kiállításban, 128 oldal, füze 60 lej minden könyvkereskedésben, kiadóhivatalunkban, vagy Lepagenál Kolozsvár. Kérje a Kosmos-kiadványok jegyzékét.

Rövid hírek mindenen. A Pyreneusokban helyenként 40 centimétert is elér az új hó magassága. A spanyol oldalról is havazásokat jelentenek. Asturiában, ahol még vannak kisebb guerillaharcok, szintén erős hóeséseket jelentenek. — Stájerország több pontján hófúvás a telefon- és távíróösszeköttetéseket megsemmisítette. — A newyorki törvényszék 10 évi börtönrre ítélte egy Lickwala nevű 20 éves egyént, aki azzal fenyegette meg Henry Fordot, hogha nem tesz le 5000 dollárt, úgy megöli fiát, Edward Fordot. — Seine megye prefektusa feloszlatta a katonai szolgálat megtagadására szövetkezők ligáját. — Tokióban megnyitották a nemzetközi Vörös Kereszt 15-ik kongresszusát, amelyen 56 államból 246 delegátus vesz részt. Ez az első eset, hogy a Vörös Kereszt a Távolkeleten ülésezik. — Az Adria területén pusztított felhőszakadás 30 millió drachma kárt okozott, két személy megfulladt. — A tegnapi manillai orkán 41 emberáldozatot követelt. 55.000 ember maradt hajlék nélkül. A kár egyelőre felbecsülhetetlen. A római hivatalos lap mai száma rendeletet közöl 15 ezer fiatal állami tisztviselő felvételéről.

Éjt
volt

Bucuresti-Bul
az egyetem előt
kezd zajos lend
suhannak a bul
nek s mennek.
gó. Az emberek
az utja.

Egy villanyos
metti, kecskesz
zombenéz a Sz
állványai val s
percek rohanás

Azonnal felk
volt polgármest
red az éjszaktá
te zajló éjszaka
vonásai melank
nek el. Ez nem
arc, amelyet a
alkalommal, an
sokat adott né

Köszöntésink
rengésből s é
szívvelyesen vála
— Amint lát
szép város.

Dobrescu gyo
tlanu tér felé
beszél. Bukares
megelevenedve
város, mintha

— Az arzená
s a dombra fel
amelyet az Ad
ségessé. A mai
lyébe parkokat
kat kiszáritani
Dambovicát bef
egy új s hatalm

Patriachia dom
vacaresti monos
ment monument
azt a perspektí
baktérium terje
bok helyébe ker
lerombolni kímél
det, ami utjába

ha kell egész v
föld színéről, m
áldozatkészég.
Kérdően nézi
megérti, hogy m

Bu
tő

— Ön az any
hiszi, hogy a fa
tem.

— Bukarestne
kánon. A mi cí
sága és gazdas
tosítják Bukares
lyet ténylegesen
fog tölteni, de
szerephez juttat
hogy Bukarestne
kötelessége is b
nie. Bukarestnek
kell lennie, ugya
tápolnunk kell, s
és demokratikus
gyen, csak így t
repét.

— Ami az
anyagi föltétele
rescu — elő leh
van szükség: sz
Mi buharesti
fogjunk, legyün

Ugyvé
idő na
Lepage
NYOMBAN rend
utánvétellel vagy

OLL
GUT

Ejtfélt beszélgetés Dobrescu volt bukaresti polgármesterrel városépítő álmairól

Bucuresti-Bukarest, október 18. Késő este az egyetem előtti téren. A forgalom engedni kezd zajos lendületéből, az autók halkabban suhannak a bulvardon lefelé. Még sokan jönnek s mennek, ijeszten sok az éjjeli pillangó. Az embereknek ilyenkor már nem sietős az utja.

Egy villanyoszlop árnyékában középtemetű, kecskeszakállas, ötvenes férfi áll, szembenéz a Sutzu-palota mellett épülő ház állványjaival s úgy látszik megfedkezett a percek rohanásáról.

Azonnal felismerjük Dem. Dobrescu, a volt polgármester, néma melankóliával mered az éjszakába, mítssem törődve a körülötte zajló éjszakai élettel, kemény, férfias arcvonásai melankólikus hangulatban enyhülnek el. Ez nem többé az a mefisztoteleszi arc, amelyet a Calea Victoriei láttunk egy alkalommal, amint a mérnököknek utasításokat adott néhány épület lebontásáról.

Közönlésünk valósággal felriasztja megerengésből s érdeklődésünkre már frissen, szívélyesen válaszol:

— Amint látja, nézem, hogyan épül ez a szép város.

Dobrescu városépítő álmai

Dobrescu gyorsan belemelegszik s a Bratianu tér felé sétálva, fiatalos lelkesedéssel beszél. Bukarest perspektíváiról. Mintha meglevenedve előtte az eljövendő román főváros, mintha egy víziót látna maga előtt:

— Az arzenált ki kell vinni a városból, s a dombra felépíteni a Nemzeti Pantheont, amelyet az Adam-Clisi emlékmű tenne főnépszerűvé. A mai káosz és piszok fészkek helyébe parkokat építeni, a város körüli tavakat kiszáritani és parkokat a helyükbe. A Dambovicát befedni s lehetővé tenni ezáltal egy új s hatalmas arányú körút kiépítését, a Patriarcha dombjáról elvinni a Patriarchát a vacaresti monostor helyébe, hogy a parlament monumentális épülete megkaphassa azt a perspektívát, amelyre szüksége van, a baktérium terjesztő külvárosi szemétdombok helyébe kert és villanegyedek építendőik, lerombolni kiméltlenül, sőt kegyetlenül mindent, ami útjában áll a város fejlődésének, ha kell egész városnegyedeket eltörölni a föld színéről, mert különben hiába minden áldozatkészség.

Kérdőn nézünk Dobrescu arcába s ő megérti, hogy mire gondolunk.

Bukarest kötelességei és lehetőségei

— Ön az anyagiakra gondol s talán azt hiszi, hogy a fantáziámat szabadjára engedtem.

— Bukarestnek nagy szerep jutott a Balkánon. A mi civilizációnk, az ország lakossága és gazdasága nemcsak politikailag biztosítja Bukarestnek azt a hegemoniát, amelyet ténylegesen betölt s még inkább fogja töltölni, de földrajzi fekvésénél fogva is szerephez juttatja. Magától értetődik tehát, hogy Bukarestnek nemcsak lehetősége, de kötelessége is bizonyos fejlődési fokot elérnie. Bukarestnek nagygyá, szép, moderné kell lennie, ugyanakkor a város lelkét is istápolnunk kell, Bukarestnek munkás, haladó és demokratikus, türelmes lelke kell legyen, csak így töltheti be a Balkánon a szerepét.

— Ami az építkezésekhez szükséges anyagi feltételeket illeti — folytatta Dobrescu — elő lehet teremteni. Egy dologra van szükség: szolidaritásra, összetartásra. Mi bukaresti polgárok össze kell, hogy fogjunk, legyünk lokálpatrioták a szó ne-

Ugyvédi határidő napló 1935 Lepage-nál Kvár

NYOMBAN rendelve 300 lej, később 400 lej wánvétel vagy előfizetve franko.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

mes értelmében, le a politikával, ha Bukarest érdekében van szó, mert a politika megfojtja a városfejlesztést még a kezdet kezdetén. És még valamit: a főváros lakosságának támogatnia kell vezetőit. A lakoságnak civilizálnak, műveltnak, kifinomultnak, türelmesnek, progresszívnek kell lennie, a város így fogja elnyerni a maga intellektuális fényét, presztizsét és respectusát. Az építők feyelmére, hozzájuk való alkalmazkodásra van szükség. Enélkül sem arhitektonikus monumentalizmust sem nyugati civilizációt nem tudunk bele vinni ebbe a városba, amely pedig jó uton halad.

Hogy épül és fejlődik Bukarest... Közben a Bratianu körútra értünk. A

Bukarestben látogassa meg a GALERIES LAFAYETTE-áruházat, melyben megtalálja a legújabb párizsi nődivat, valamint a legújabb uridivat minden cikkét.

messzeségbe vesző egyenes villanyoszlop s a nagy világvárosokra emlékeztet.

A körút két szélén hatalmas felhőkarcolók s közöttük ujjonnan épülő paloták s építőállványok...

A volt polgármester hangjából kicsendülő nosztalgiával mondja:

— Hogy épül és fejlődik a mi Bukarestünk. (h. e.)

Bukarestben ismét nyári meleg van

Rövid időre felmelegszik az időjárás az egész országban

Bucuresti-Bukarest, október 18. A bukaresti meteorológiai intézet jelentése szerint tegnap este 9 órakor a fővárosban 21 fok melet mértek. Egy augusztusi éjszaka sem szokott melegebb lenni a fővárosban, hol az éjszakák egyébként is melegebbek nyáron, mint az ország összes többi részén. Ezzel szemben Erdélyben változatlanul hideg az időjárás és éjszaka a hőmérséklet a fagyponthoz közel jár. A meteorológiai intézet jóslása szerint ezt a hideget néhány napos meleg fogja felváltani. Az időjárás változás az Azuri szigeteken képződött nyári anticiklonnak tulaj-

donítható, amely a Földközi tenger és az Adriai tenger javarészét elborította. A délnyugati irányban fújó szél Adriai tengerről Románia felé hajtja a hőhullámokat.

A meleg a jelek szerint csak rövid ideig fog tartani. A nap nyugati részén nagyobb foltok jelentek meg, amelyek ismét visszahozzák az ezidén időnek előtte beköszöntő telet, amelyet Románia a szibériai pusztákon képződött hideg hullámoknak köszönhet. A bucegi csucai változatlanul fehér hóleppellel vannak borítva és Predealon nappal is —2 fokos fagyot mérnek.

október 20

A Haggibbor műsoros táncestélye szombaton este a Regalban

Visszavonták a Maniu-listát — de változatlanul áll a harc Szamos megyében

Motogna országgyűlési képviselő nyilatkozik a két lista letételének előzményeiről

Cluj-Kolozsvár, október 18. Megirtuk, hogy a nemzeti parasztpárt szamosmegyei tagozatában változatlanul dühöngenek az ellentétek. A közlegő megyei választásokkal kapcsolatosan két nemzeti parasztpárti jelölő listát nyújtottak be a törvényszék elnökéhez: az egyik élén Vaida Sándor áll mint a szervezet jelenlegi elnöke, míg a másiknak listavezetője dr. Liviu Micsa, aki ugyancsak magának vindikálja a párt-szervezet elnökségét. Michalache, mint a nemzeti parasztpárt elnöke a Vaida féle listát ismerte el hivatalosan és táviratilag kérte fel dr. Micsát jelölésének visszavonására. Ez eleget is tett a felhívásnak, a Románia Nouaban hivatalos kommunikétt tett közzé, amelyben a következményekért a központi pártvezetőségre hárítja a felelősséget.

Az ügygel kapcsolatban a Románia Noua mai száma beszélgetést közöl Victor Motogna országgyűlési képviselővel, a szamosmegyei Maniu frakció titkárával, aki a következő, a helyzetre érdekes és jellemző nyilatkozatot tette:

— Michalache távirata mély megdöbbenést és tájékozatlanságot keltett a szervezetben. Mint ismeretes, a központi pártvezetőség megsemmisítette a Vaida Sándor

által levezetett megyei pártkongresszust és így az ezen a kongresszuson megválasztott vezetőség is megszünt létezni, tehát dr. Liviu Micsa automatikusan ismét a pártszervezet elnöke lett. Ugy ő, mint szervezetünk alelnöke, John Pureu jártak Michalachenél, akivel megvitatták a megyei választások kérdését. Michalache elismerte előttük, hogy nem lehet a két lista letételét elkerülni, s mindössze annyit mondott, hogy azt a szervezetet, amely a másikkal szemben egy szavazattal is ki-sebbségben marad, meg fogja emmisíteni. Elképzelhető ezek után, hogy Michalache távirata milyen konstnációt keltett körünkben. Mi minden esetre megőrizük hiedgverünket és igyekezünk nem megszegni a pártfegyelmet. Bizunk viszont abban, hogy ügyünk igazsága előbb-utóbb érvényesülni fog.

— Borzalmas tüzvész egy franciaországi borrhaktárban. Párizsból jelentik: A crionde-megyei Barsaban egy bornyagkereskedő többemeletes üzlet és raktárházában tűz pusztit, amely a szomszédos épületeket is megsemmisüléssel fenyegeti. Bordeauxból is kivezényelték a tüzoltóságot a hatalmas tüzhöz.

A tábornokok védelmükbe veszik a Skoda-szerződést...

A Skoda-ügy újabb érdekes fordulata

Bucuresti-Bukarest, október 18. A szenzációs fordulatokban gazdag Skoda-ügynek újabb igen érdekes változata van. Stefan Burileanu tábornok, a nemzeti parasztpárt hivatalos lapjában, a Dreptatea-ban cikket közölt, rámutatva arra, hogy a Skoda-műveknek adott megrendelés szükséges volt s hogy a szerződés felbontása komoly károkat okozott a román nemzetvédelemnek. Jorga professzor lapja, a Neamul Romanesc a cikkekre válaszolva éles támadásokat intézett Burileanu tábornok ellen, akit részrehajlással vádolt meg. A tábornok a Dreptatea mai számában reflektál a lap támadására és konkrét adatokkal mutatja ki, hogy a román nehéztüzérség által bekért ajánlatok közül a Skoda cégé volt a minőségileg és árban egyaránt a legmegfelelőbb.

„Az én objektivitásom — írja Burileanu tábornok — egyáltalában nem tetszett a Skoda-cégnek, amely mielőtt még az illetékes katonai bizottság elnöke én lettem volna, tehát a liberális kormány érája alatt, árlejtés vagy pályázat nélkül nagyobb mennyiségű gyutacsot adott el a hadügyminisztériumnak. Eppen ezért a cég azon volt, hogy engem a bizottság éléről eltávolítson. Nem vagyok tehát vádolható azzal, hogy különösebb szimpátiával viseltetnék Skodával szemben. Az ötmilliárdos rendelés ügyében azonban nem mondhattam egyebet, mint a tiszta igazat és lesznek még mások is, akik ezt rajtam kívül meg fogják mondani.”

A Skoda-ügy ezek szerint — mintha csak most kezdődne...

Öt nap és 120 lej, mert megvesztegette magát

Timisoara-Temesvár, október 18. (Az Új Kelet tud.) A városi hivatal egyik kiegészítő adóbehajtó alkalmazottja állott vádoltként a temesvári törvényszék előtt. Veresan Joant a városi adóhivatal egy közeli községbe küldte ki adóbehajtási körútra. Az egyik öreg gazdának az üstjét lepecsételetlenül találta és ekkor felszólította a tulajdonost, hogy szerezze meg az üstengedélyt. Az öreg gazda megijedt, hogy a mulasztásból valami kellemetlensége származik és ezért felszólította egyik szomszédját, hogy a nevében adjon kétezer lejt a végrehajtónak, Veresan elfogadta a pénzt, a szomszéd gazda azonban feljelentette az adóvégrehajtót. Veresan azonnal visszaadta a pénzt, ennek ellenére azonban eljárás indult ellene.

A törvényszéki tárgyaláson a végrehajtó anyagi nyomorát hozta fel mentéséül. Elmondotta a bíróság előtt, hogy 1200 lej havi fizetésből nagy családot kell eltartania. Az ügyész azonban család vétsége miatt súlyos büntetést kért az adóvégrehajtóra. A bíróság Veresant ötnapi elzárásra és 120 lej büntetésre ítélte. Enyhítő körülménynek vették, hogy súlyos anyagi gondjai miatt fogadta el a pénzt. Az ítélet jogerős.

— Olvasóinkhoz. Adminisztráciánk precízebbé tétele és az olvasókkal való érintkezés megkönnyítése érdekében elhatároztuk, hogy a Bácság és Arad részére Temesvár székhellyel külön kiadóhivatalt létesítünk. A fiókiadóhivatal és szerkesztőség ügyvezetését Temesvár város területére Pap Ibolya kisasszonyra, (Timisoara, Str. Gen. Grigorescu 3. II.) bíztuk, míg Arad és a Bácság többi városai részére a fiókiadóhivatal és szerkesztőség vezetője Fried Miksa lesz.

HÍROR

HIREK

Barthou, a tudós

Barthounek, a tudós emléket őrzik ezek a történetek:

1918-ban választotta tagjává a francia Akadémia Barthout, akire a huszonhat halhatatlan közül husz szavazott. 1919 februárjában iktatták be ünnepélyesen az Akadémia tagjai közé és az avatúlésre két legjobb barátja: Raymond Poincaré és Pierre Loti vezette be.

A huszonnyolcadik karosszéket kapta, amelynek előtte tizenhét gazdája volt, többek között Dubois cardinális, Sainte-Beuve, Jules Janin, Casimir Delavigne. Közvetlen elődei közül Henry Barbou négy évig, Henry Roujon hét évig ült a huszonnyolcadik karosszékekben, melynek Barthou tizenhat éven át volt illusztris birtokosa.

Barthou, akinek családjából egy évszázadon át számos tanító került ki, kitűnő tanuló volt a páui lyceumban a retorika és a filozófia verseny első díját nyerte, a bordeauxi egyetem jogi fakultásán pedig egymásután hatszor vitte el az évvégi nagydíjat, amire még nem volt példa az egyetem történetében. Amikor az Akadémia nevében Maurice Donnay üdvözölte, Barthou egyetemi sikereire célozva ezt mondotta:

Igen sokan hiszik, hogy az iskolában elért sikerek nemcsak hogy semmit sem jelentenek, hanem a legrosszabb bizonyítványt állítják ki az élet számára. Pedig hát nem mindig elég rosszul tanulni az iskolában ahhoz, hogy később valaki ragyogó pályát fusson be.

November 15-én szerepelnie kellett volna Barthounek az Akadémia díszülésén. Neki kellett volna üdvözölnie a legújabb halhatatlant, Broglie herceget. Ezt az üdvözlő beszédet Barthou svájci vakációja alatt előre megírta és barátai most mozgalmat indítottak, hogy a november 15-i ülésen Barthounek ezt a posthumus beszédét olvassák fel. A halott halhatatlan fogja üdvözölni az életet...

Barthou kedvenc írója Victor Hugó volt, akiről könyvet is írt „A költő szerelmei” címen. Pár nappal a végzetes marsellei ut előtt egy gramofonváltalat kérésére ebből a könyvből olvasott grammofonlemezre néhány oldalt és felolvasását így fejezte be: „Amikor Victor Hugóból olvasok, akkor mindig hallom az én mesterem hangját...”

Barthou rendszerint a Vierwaldstätti-tó környékén töltötte szabadságát. Szokása volt, hogy már a kora reggeli órákban felment, elhagyta a hotelt és sétára indult. Barthou nemcsak az időpontot, de az utirányt is úgy választotta meg lehetőleg, hogy kiváncsisággal találkozzék. Annál inkább csodálkozott azon, hogy egy fiatal nő mégis állandóan felbukkant vele szemben, kapról-napra már a kora reggeli órákban. A probléma néhány nap után a legbanálisabb módon nyert megoldást — a fiatal hölgy ugyanis autogramot kért. Barthou a megírást adta és így szólt:

Ah, Madame, értem már, ön azt hiszi, hogy Barthouval találkozott. Sajnos, nem vagyok Barthou, de megnyugtatom, hogy nem ön az egyetlen, aki e valóban csodálatos hasonlatosságot felfedezte.

Bocsásson meg — rebegte zavartan a hölgy.

Magam is nagyon sajnálom — mondta Barthou, s udvariasan kalapot emelt és tovább folytatta sétáját. Kora reggeli barátságai során ezentul sohasem találkozott többé az autogramgyűjtő hölgygel.

A külügyminisztérium tanácskozásai az orosz kapcsolatokról. Bukarestből jelentik: A külügyminisztériumban tegnap este értekezlet volt, amelyen Savel Radulescu külügyi államtitkár elnököt. Megtárgyalásra kerültek az Oroszországgal felvett kapcsolatok, különösen a határátlépési pontok megállapítása és a vízumkiadási formalitások. Végsőleges határozatot csak Titulescu visszatérte után hoznak.

Egy pesti szélhámos hamis százezereseket akart elhelyezni Bukarestben. Bukarestből jelentik: A fővárosban tegnap letartóztatták egy Haisler Sándor nevű budapesti illúziós előadót, aki nagymennyiségű hamis 100-ejtes helyezte el a Parcul Carolban lévő kiállításnál. Büntársait letartóztatták, felségét kiutasították.

Negyvennégy temesvári postatisztviselőt át helyezték Dobruzsába és Beszarabiába. Temesvárról jelentik: A temesvári főposta 44 tisztviselőjét váratlanul át helyezték Dobruzsába és Beszarabiába. Mindegyikük évtizedek óta teljesített szolgálatot a temesvári postán és így érthető elkeseredéssel fogadták elhelyezésüket. Együttesen memorandumot adtak be a minisztériumba, amelyben kéri az át helyezés megsemmisítését.

Gyomor és bélbántalmak, hasüregbeli vérpangás, izgékonyág, migrén, kimerültség, szédülés, szívszorulás, rémes álmok, ijedőség, általános rosszullét, a munkaképesség csökkenése sok esetben rövidesen megszűnnek, ha a beteg néhány napon át reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik.

Pusztul az angol nemzet. Londonból jelentik: Az angol nemzet pusztulásáról riasztó cikket ír a Lancet nevű ismert orvosi lap. Megállapítja, hogy az angol nép rohamosan fogy, a születési arányszám évről-évre csökken. Angliának és Walesnek most több mint negyvennégy millió lakosa van. 1936-ban, ha a csökkenés így halad tovább, negyven millióra süllyed a lakosok száma, 1976-ban pedig már csak 28,656.600 ember él majd Angliában és Walesben. A születések állandó csökkenése ellen a Lancet a következő intézkedéseket javasolja: a dolgozó nők kapjanak hosszabb szabadságot, ha gyermekük született, minden gyermek részesüljön ingyenes orvosi kezelésben, létesüljenek állandó gyermekotthonok, amelyekben a szegény gyermekek ingyen lakást, ellátást és oktatást kapnak, a leány anyákkal szemben pedig szűnjön meg az a rideg társadalmi bojkott, amely eddig pokollá tette életüket.

Félholtra vertek a betörők egy 32 éves matróznát, de pénz nem találtak nála. Temesvárról jelentik: A Temesvár közelében lévő Nagykomlós községben a keddről szerdára virradó hajnalban félholtan megkötözve találták a falu gazdag matróznáját, Nicoara Persidát. Az asszonyra a szomszédok találtak rá és amikor magához tért, elmondotta, hogy késő este két ismeretlen ember kopogva az ajtón, az asszony ajtót nyitott, ekkor azonban a két idegen rátámadt az öreg asszonyra és a pénzt követelték. Az asszony kétségbeesetten védekezett a támadás ellen és kijelentette, hogy semmi pénze nincsen a háznál. A betörők azonban nem hitték el. Megkötözték az öreg asszonyt, majd agyafőbe verték. A rendőrség erélyes nyomozást indított a betörők kézrekerítésére.

Az ortodox zsidó istentisztelek rendje. A kolozsvári ortodox hitközség elnökségének határozata értelmében a hivatalos istentisztelet e hótól kezdődőleg a téli hónapok lejárásiáig a páriszuceai nagytemplomból át helyeztetik a Str. T. Vladimirescu utcában lévő Sasz Chevra imaházban. A főként az állandó énekek ebben a templomban látja el a funkcióit.

Ujra megsemmisítik a kávétermést Braziliában. Londonból jelentik: A santosi és riói raktárházakban újra felgyült a felhalmozott kávé, noha a nagy braziliai hőség következtében a terméskilátások csökkentek. Az árak tartása érdekében újabb nagymennyiségű kávé megsemmisítését vették tervbe.

Poalé Cion konferencia Felsővisón. Október 7-9-én konferenciát tartott Felsővisón a Poalé Cion szervezet máramarosi körzete. A konferenciát Wiesel (Felsővisó) nyitotta meg lendületes beszéddel, rámutatván a munkácionizmus jelentőségére és fejlődésére. Behatóan elemezte a palesztinai munkásság helyzetét és hangsúlyozta az avoda ivrih, a zsidó munka alapvető követelményét a zsidó országépítésben. Az üdvözlések során Rubin a cionista helyi csoport, Heller a Hanoár Hacioni, Scheiner a Mizrachi, Szobel a klalcionisták, Adler a borsai Poalé Cion, Einhorn a beszercei, Preisler a romuli Poalé Cion nevében üdvözölték a konferenciát. Ezután Feingold a csernovici Pole Cion delegátusa tartott beszédet a cionizmus és a cionista munkásság általános helyzetéről és feladatairól. Az egyes csoportok szervezeti jelentései után a konferencia elhatározta, hogy táviratilag üdvözli a Histadrut Haovdimot, a cionista ekzekutív és a romániai Poale Cion központját. A konferencia tiltakozó határozatot hozott a palesztinai kormány bevándorlási politikája és a zsidó munkának a revizionisták és a zsidó kolonisták által való negligálása ellen. A különböző szervezeti határozatok megszavazása után megválasztották a körzeti vezetőséget, melynek tagjai: Wiesel M., Wertzberger H., Katz U., Steinmetz S., Adler M. Póttagok: Lebovits L., Ingberg B. és Jakob S. Október hetedikén a Poale Cion meeting rendezett a felsővisói zsidó tömegek számára. Wiesel tartotta a megnyitóbeszédet, melyben a munkácionizmus lényegét fejtette ki, majd rámutatott az ifjúság szociális, kulturális és nemzeti nevelésének fontosságára. Október 9-én a delegátusok a „Dror” nevű ifjúsági szervezet tagjaival közös kirándulást rendeztek Valea Vinului furdőre. Október 9-én este Feingold tartott előadást „Ember és emberiség” címen.

Az állami sorsjáték melyik NYERTESE nem bánta meg

hogyan nem volt elég ELÜRELÁTÓ, hogy már kezdettől fogva EGÉSZ SORSJEGYET VEGYEN ?

Érdeke megkívánja, hogy a jövőben a mások kárán okuljon. Vásároljon egész sorsjegyet és nagy nyereményeket nyer.

A Sorsjáték Új huzási terve az egész sorsjegy tulajdonosának még több előnyt nyújt, mert:

minden negyed sorsjegyre a mellék-sorsjáték egy sorsjegye van ragasztva.

A játékos tehát minden osztályban 5. SZAMMAL játszik, amelyekkel miliomos lehet és 17. SZAMMAL az egész sorsjátékban.

Másrészt a legmagasabb nyereményekre való kilátás még nagyobb. Egyszerre nyerhet egy a törzssorsjegy, mint a melléksorsjegy.

Vásároljon még ma egész sorsjegyeket!

A szerencse mosolyog Önre. Nyujtsa feléje karjait!

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

fix huzási nappal minden hónap 15-én

ELSŐ HUZÁS NOVEMBER 15-én

A huzás közeledik!!! Vásároljon szerencse-sorsjegyet a BANCA ILIESCU S. A. CLUJ-nál

Főárusítóhely Economía S. A. Cluj, Piața Unirii 23.

Asztma és szívbetegség, mell- és tüdőbaj, görvély- és angolkór, a bőr megbetegedései és furunkulózis estében a mindig kellemes hatású természetes „Ferenc József” keserűviz az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja s a gyomor és belek működését kitűnően szabályozza.

Tájéfun pusztításai a Fülöp-szigeteken. Londonból jelentik: A Fülöp-szigeteken a tájfún 2 millió dollár kárt okozott. A hajléktalanok száma meghaladja az ötvenezret. Újabb jelentések szerint a viharokasztrófánál hatvan személy vesztette életét.

A kolozsvári jesiva. A kolozsvári jesiván szorgalmasan folyik a tanítás. Tiszta és szellemes hejisegekben huszöt fiatalember hagyományos szellemben reggeltől estig a Biblia és kommentátorai, a Talmud és kódexek tanulásába van elmerülve. Nem a régi „schornböcher” látjuk, hanem a komoly munkába merült, gondos és tiszta fiatal emberek típusait, ahogy azt elődeink ismerték Pozsonyban. Nikolsburgban és a nires lengyel jesivákon. Glasner Akiba főrabbi, a meserük, nemcsak a tanulási időbeosztás pontos betartását követeli az ifjaktól, hanem a fizikai tisztaságot, rendszeres testet és kollégialitást. A főrabbi célja mintaintézményé fejleszteni ez az iskolát, hogy méltó legyen a város és az ország egész konzervatív zsidóságához. Figyelemreméltó tünet, hogy a város zsidó polgárai felekezeti árnyalatra való különbség nélkül szívesen támogatják a főrabbit a jesiva megteremtése és fejlesztése körül. Adler Sámuel, az ortodox hitközségnek évtizedeken át volt érdemes elnöke havi 1000, Wertheimer Miksa, a Chevra volt többszörös elnöke havi 600 lejes hozzájárulással kívánják a jesivat fenntartani. Jelentős értékű felszerelési tárgyakat adakoztak az uternátus javára: Szabó Jenő, Weisz Gyula, Gutfried Adolf, Heller és Molnár, Boskovits és az Aradi Textil igazgatója, Berger Árpád. Glasner Akiba főrabbi buzgó munkája eddig is g rancia a jesiva várható fejlődése felé.

Egyre terjed a diftéria járvány Temesváron. Temesvárról jelentik: A temesvári városi egészségügyi hivatal a diftéria-járvány állandó növekedéséről ad jelentést. Naponta átlag négy új megbetegedést jelentenek be. Az orvosi hivatal éppen ezért a legnagyobb óvintézkedésre szolitotta fel a város lakosságát. Kéri, hogy a diftéria megbetegedéseket azonnal jelentse be, mert az újabb bejelentett esetek egyre súlyosabb méretűek.

Spanyolországban visszaállították a halálbüntetést. Madridból jelentik: Spanyolországban visszaállították a halálbüntetést a szociális jellegű merényletek tettesre, akik fegyvert használtak.

A „Nemibetegségek és a házasság” népszerű orvosi közlemény. Megrendelhető a szer. önel: Dr. Gergely József bőrgyógyász-urologusnál Targu-Mures, Calarasilor 14. Ara 15 lej.

A Bné Akiba teacstélye. Vasárnap este szépszámú közönség részvételével nagyszerű teacstélyt rendezett a Bné Akiba ifjúsági szervezet, mely a Mizrachi legfiatalabb korosztályát foglalja magában. Az estély programját Wohl Vilmos vezette be, rámutatván a szervezeti feladatok fontosságára és a szervezeti élet jelentőségére. Ezután Klein Eliahu intézett megkapó beszédet a mizrachista ifjúsághoz, majd Gruber S. (Marosvásárhely), Schwartz J. és dr. Rosenfeld Salomon szólaltak fel. A közönség szórakoztatására néhány vidámabb műsorszám következett ezután. Cserjék Ilonka hegedűszámával, Zwi Sámuel szavataival aratott nagy sikert. Az ünnepély Léb Vilmos zárószavival ért véget a késő órákban, majd elénkelték a Hatikváht és a Techzaknaht.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Zsidó részvét Sándor király és Barthou halála fölött

(Első oldali cikkünk folytatása.)

társrészt megerősítették. A távirati ügynökség szerint, ellentétben a külföldön elterjedt hírekkel, semmilyen incidens nem történt a határon.

A hivatalos tájékoztatás szerint az intézkedéseknek nincs más célja, mint megakadályozni a rémhíreknek egyik államból a másikba történő átvivését.

A Times párizsi jelentése szerint Belgrádból közölték, hogy utasítást adtak ki a diplomáciai lépések megtétele ügyében terjesztett hírek megcáfolására. Ezzel a feszültség valamelyest engegett.

A Havas távirati iroda belgrádi jelentése szerint a jugoszláv kormány egyelőre nem indítványozott semmiféle lépést és várja a merénylet ügyében folytatott vizsgálat lezárását.

Az Universus mai száma a jánkapusztai terrorista tábor életével foglalkozik és közli Stettin amerikai újságíró 1933-ban tett szenzációs felfedezését a Magyarországra menekült terroristaokról. A lap megállapítja, hogy Magyarország felelőssége — ugyilátszik — komolyan leszögezhető a marseillei merénylet előkészítésében.

Ezzel kapcsolatban a Rador Marseilleből jelenti, hogy Rajtics, az ottani rendőrhatalóság előtt kijelentette, hogy 1903-ban a jugoszláviai Kolodonacban született. Utolsó lakhelye Jánkapusztán volt, ahol Pavelics vezetése alatt számos más horvát emigránssal azon dolgoztak, hogy Horvátországot elszakítsák Jugoszláviától. Rajtics megerősítette Pospisil vallomását a terrorista csoport utjára vonatkozólag.

Egyidejű marseillei jelentés szerint az ügyészség letartóztatási végzést adott ki az Aixban megfordult Vudoff nevű nő, valamint Kramer ellen, akit a többi terrorista „delegátusnak” nevezett.

A Rador budapesti hivatalos jelentése szerint az október 15-i határincidens kivizsgálására kiküldött vegyesbizottság megállapította, hogy a jugoszláv határőröknek jogukban volt fegyvert használni, mert a leölt Zsenók nevezetű magyar állampolgár, aki nem volt épelméjű, többszöri felszólítás ellenére sem állott meg.

Washingtoni jelentés szerint a Fox-filmgyár, amely a marseillei merényletet filmre felvette, repülőgépet küldött a Washingtoni repülőterre, hogy az átvegye és gyorsabban továbbítsa a film kópiáit. A repülőgép azonban három utasával együtt a tengerbe zuhant, közvetlenül a hajó mellett. Utasait sikerült kimenteni, de a gép elsüllyedt.

A Szovjet és a terrorista forradalmi szervezetek kapcsolatait a Journal című párizsi lap annak szükségességét hangsúlyozta, hogy vessék egyszer már vizsgálat alá a Szovjet és a terrorista forradalmi szervezetek kapcsolatát. A lap utal arra, hogy Litvinov emlékirataiban vannak utalások ezekre az összeköttetésekre, de egyelőre nem lehet tisztán látni. Figyelembe kell venni azt is, hogy a meggyilkolt Sándor király személy szerint is huzódott arról, hogy országa elismerje a Szovjetet.

Benes—Laval tárgyalások

A Rador párizsi jelentése szerint Dinu Cezianu párizsi román követ Benessel, majd Lavallal folytatott tanácskozást a tegnapi nap folyamán. A Daily Mail szerint Párizsban rövidesen közzé fogják tenni Laval római utazásának időpontját. Párizsban és Rómában folyik a látogatás előkészítése. Mind a két kormány óhajtja a francia-olasz közlekedés politikájának továbbfejlesztését.

Római jelentés szerint a közvélemény nagy megelégedéssel fogadta a Benes—Laval tárgyalások híreit. A lapok elítélik a tendenciózusan terjesztett híreket, amelyek hivatva vannak megmérgezni Európa politikai atmoszféráját. Különösen elítélik azt az amerikai forrásból származó hamis hírt, mely szerint Jugoszlávia ultimátumot intézett volna Magyarországhoz.

Tegnap Doumergue francia miniszterelnök Pignatti di Custozza párizsi olasz nagykövettel tárgyalt. Laval külügyminiszter rövidesen

Rómába fog utazni. Az utazás időpontját a napokban fogják végképp megállapítani.

Bukaresti istentisztelet Sándor király lelkiüdvéért

Bucuresti-Bukarest, október 18. Ma reggel a Lomnita Balasa templomban Miron Cristea patriárka istentiszteletet celebrált. Jelen voltak a kormány tagjai, a diplomáciai kar, a hatóságok fejei, stb. Azután a fővárosi orosz templomban tartottak gyásztiszteletet Sándor király lelkiüdvéért. Az ország összes városaiban és falvaiban szintén istentiszteletek voltak, az iskolákban megemlékeztek a nagy jugoszláv királyról. Tatarescu miniszterelnök ma este 9 órakor beszédet tart a rádióban.

Zsidó részvét Sándor király és Barthou halála fölött

Belgrád, október 18. Sándor jugoszláv király és Barthou francia külügyminiszter halálát a zsidóság is együtt gyászolja a jugoszláv, illetve a francia néppel. A jugoszláviai főrabbinátus egyhónapos általános gyászot proklamált Sándor királyért, aki a zsidóság iránt nagy megértéssel viselkedett uralkodása alatt. Az ország összes zsinagógáiban gyásztiszteletek voltak és a hitközségek rabbijai gyászbeszédekben rámutattak azokra a barátságos kapcsolatokra, melyeket Sándor király zsidó alattvalóival tartott fenn. Dr. Alkalaj országos főrabbi és szenátor az elhunyt király baráti köréhez tartozott és mint a király egyik tanácsadója gyakran fordult meg az udvarban. A jugoszláviai zsidó sajtó megemlíti, hogy 1929-ben, amikor diktatórikus kormányzat került Jugoszlávia élére, bizonyos körök a Cionista Szervezetet is besorozták azon alakulatok közé, melyeket fel kell oszlatni. A kormány nyomban cáfoló nyilatkozatot tett közzé és valótlannak minősítette a Cionista Szervezet felosztásáról szóló híreket s hangsúlyozta, hogy a cionista munkát nem akarja megzavarni a kormány. Néhány nappal később tartotta meg országos konferenciáját a jugoszláviai cionista szervezet, melyen a királyt és a kormányt a vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselte és üdvözlő beszédében Sándor király szimpátiájáról biztosította a zsidó nemzeti mozgalmat.

A jugoszláviai zsidó hitközségek szövetsége emlékoszlopot akar emelni Sándor királynak Belgrádban és Jeruzsálemban, a királynak zsidó alattvalói kulturális és nemzeti törekvéseivel és a zsidó nemzeti otthon ügyével való szoros kapcsolata megörökítésül.

Az amerikai, a lengyelországi és a palesztinai zsidó sajtó is meleghangú cikkeikben emlékezik meg Sándor királyról és kiemeli, hogy az elhunyt jugoszláv uralkodó meleg szimpátiával és megértéssel kísérte a zsidó reneszánsz-törekvéseket és a palesztinai országépítés művét.

Barthou személyét is nagy cikkeikben méltatják a zsidó lapok. Az európai béke uttörőjét látták benne és kiemelik, hogy Barthou minden alkalommal felkarolta a cionizmus ügyét és hathatósan támogatta a zsidó politikusokat úgy Genfben, mint Párizsban a zsidó jogokért való harcban. Franciaországban és Jugoszláviában gyásztiszteleteket tartottak a zsidó hitközségek Barthou emlékére. A külföldi zsidó testületek is leírták kegyeletüket a nagy békepolitikus emlékére.

Jeruzsálem, október 18. A Jewish Agency és a Cionista Világszervezet ekzekutívje táviratilag fejezte ki részvétét a jugoszláv kormánynak Sándor király elhunytja fölött. Az Agency a francia kormányhoz is részvétáviratot intézett Barthou halála kapcsán.

„Németország csak háborúban tud élni”

A Tempo közli Libi professor, jasi-francia konzulnak egy ottani lap számára tett nyilatkozatát, amelyben állítólag a következőket mondotta:

— Az eljas marseillesi merénylet benünket franciákat gondolkodóba ejt. Nem állíthatom, hogy Németország volt a gyil-

kosságok patrónusa, mégis az a tény, hogy az összeesküvők egy része német területen lakott, ilyen irányban alapos gyanút keltett.

Németország be akarja bizonyítani, hogy nem tud élni csak háborúban.

Tudjuk, hogy ez az ország, amely legyőzte a világháborúból, revansot késett elő, a Kaiser pedig, aki gyáván elmenekült a frontról, várja a jó idők visszatérését. Doumer elnök meggyilkolása, Albert belga király halálának misztériuma, Dollfus megöletése és most a marseillesi gyilkosságok arra engednek következtetni, hogy a németek Franciaország barátainak megsemmisítésére törnek. Egy dolog mentheti meg Európát: Blokád alá kell venni szárazon és vizen a gyilkosok fészket, amely Németországban tanyázik.

Ezt a hírt teljes fentartással közöljük.

Egy másik vezére is volt a terroristáknak

Párizs, október 18. (Rador) — Az Ustasa terrorista szervezet ügyében lefolytatott vizsgálat megállapította, hogy Ante Pavelicson kívül volt még egy másik vezére a terroristáknak, egy üvegmunkás, aki rendkívül veszélyes terroristaként ismeretes a nemzetközi rendőrség előtt Miobizik néven. Azt hiszik, hogy ez szerepe a 3 bűntársnak a hamis utleveleket, amelyekkel Franciaországba juthattak.

Óvás a hamis hírek ellen

Párizs, október 18. A Rador a francia belügyminisztérium következő kommunikéjét közli: A kormány kötelességének tartja, hogy a közönséget figyelmeztesse, óva-

kodjékjék attól, hogy tulságos könnyen hitelt adjon a forgalomba helyezett hamis híreknek. A kormány el fog járni az ilyen hírek szerzői és terjesztői ellen, akik a közvéleményt indokolatlanul alámerítik. Kívánatos, hogy mindenki a legteljesebb fentartással fogadjon olyan híreket, amelyek nem nyernek gyors, hivatalos megerősítést. Semmi esetre sem szabad ilyen megerősítés hiányában e híreket továbbadni.

Semmi se változik Franciaország külpolitikájában

Párizs, október 18. (Rador) — A francia fővárosban az uralkodó vélemény az, hogy semmi se fog változni Franciaország külpolitikájában. A legutóbbi manifestációk Franciaország és tradicionális barátai között, Sándor király, Barthou és Poincaré halála alkalmából kétségtelemesen teszik, hogy az atmoszféra nem változott semmit sem.

Pertinax az Echo de Parisban foglalkozva egy német-francia megegyezés lehetőségével így ír:

Reménytelen kísérlet volna, ezzel szemben azzal a veszéllyel járna, hogy a hitlerista rezsim Németországot az állandó mozgósítás készütségében fogja tartani. Ahhoz, hogy megegyezünk Németországgal, ezt kellene mondanunk nekik: „A mi érdekeink megállnak a Rajnánál, Közép-és Kelet-Európában tegyetek, amit akartok.” De, — fejezi be Pertinax, — mi ezt nem mondjuk, mert ilyen politika Franciaország izolálását jelentené épp a hitlerista birodalommal és számos függvényeivel szemben.

Károly király közös kihallgatáson fogadta Titulescut, Tevfik bejt és Maximost

Belgrád, október 18. (Rador). Károly király tegnap közös kihallgatáson fogadta Titulescut, Tevfik Rusdi bejt és Maximost. Titulescu azután Lebrun elnöknek jelent meg audiencián. Ez a kihallgatás 1 és fél óráig

tartott és diplomáciai körökben élénken kommentálják. Az Adevurul szerint a szokatlanul hosszú kihallgatást kapcsolatba hozzák egy közületben levő diplomáciai akcióval.

Megkezdik az Oroszországba érvényes utlevelek kiállítását

Egyelőre csak Tiraspólnál lehet átlépni a határt

Bucuresti-Bukarest, október 18. A külügyminisztériumban értekezletet tartottak a belügyminisztérium és a sziguranca képviselőinek részvételével. Elhatározták, hogy meg-

kezdik az Oroszországba szóló utlevelek kiadását. Valószínűleg egyelőre csak Tiraspólnál lehet majd átlépni a határt, ahol vámhivatalait is felállítanak.

Lausanneban is merénylet terveztek Sándor király ellen

Genf, október 18. Minden jel arra mutat, hogy a horvát összeesküvők Lausanneban is merénylet terveztek Sándor jugoszláv király ellen, mert el voltak készülve arra, hogy sem Marseilleben, sem Párizsban nem sikerül meggyilkolniuk a királyt. A harmadik kísérlet színhelye ebben az esetben Lausanne lett volna. A nyilvánossággal ugyan nem közölték az illetékes körök, hogy Sándor király Franciaországból Lausanneba készül, a terroristák azonban megtudták ezt a titkot s ezért választották Lausannet gyülekező helyüknek. Sándor király súlyos gégebaját akarta kezelteni néhány napon át egy híres lausannei professzorral s az összeesküvők a merényletet a professzor rendelójének kapujában akarták elkövetni.

Ezért tartották készenlétben egy kofferben fegyvereket és robbanószereket s Pospiz-

il és Rajics a marseillei merénylet után azért siettek olyan nagyon Lausanneba, mert ki akarták váltani a pályaudvari ruhatárból ezt a koffert, mielőtt még a rendőrség gyanúja ráterelődik. Mint ismeretes, már nem tudtak eljutni Lausanneba, mert a svájci határon fekvő Thonon városkában lefogták őket.

A villám elpusztított egy holland székesegyházat

Amszterdam, október 18. Hétfőn nagy vihar vonult végig Hollandián és sok városban óriási károkat okozott. Nordzardvudben a villám becsapott a templomba, tűz támadt és a régi székesegyház, benne történelmi nevezetességű egyházi műkinccsel elpusztult.

Cenzurat

Taxi plátó No. 22
10. Tel. Havonta 110, évre 600, egész földre: Havonta félre 12, egész KELET az erdő dőség egyetlen Cikkeink utány rás megjelölés

Elutaztak

A jugoszl

Belgrád, október 18. Sándor király halálával véttávirat érkezett tízezer külföldi királyi temetésére. Mail megírja, hogy a világ leggyorsabb repülőgépe tartozott. Nem lett hatalmas kifizetés az ország. Sándor király gyász volt Bulban gyásztisztelet. Ugyanekkor Lebrun jelen volt a lezárása után. Legújabb elutazott a francia köztársaság. Este visszautazott vonattal indult gyevics Arzen herceg is, akik mániát képviseltem.

A temetés leírás a király audienciáján

Ugyanekkor Lebrun elnök Uzonovicot fogadta két és fél óráig. Vonatra ült. A kormány tagjai személyesleg társaságban voltak. Benes tegnap tartott Titulescutalal. Tíz órakor Titulescut és Maximost látta vendégül a román királyt.

Ma délelőtt kisantant állt órákor pedig

A tanácskozás résztvevői megbeszéltek és Pál régens királyt jóváhagyta. Titulescu külföldi utazásán utána, minden esetben Lebrun elnökkel együtt tartott Párizsban.

A Rador szövegében ghieff bolgár királyról van szó, hogy a marseillei merénylet után, minden esetben Lebrun elnökkel együtt tartott Párizsban.

A gyanúsított látogatója is érkeztek Szegedre.